

Паўсотні сабак і добрае сэрца

Як не згубіць дзіця

Працоўнае права ў адказах
СТАР. 4

ЛІЧБА ДНЯ
426 млн рублёў

накіруюць банкі ў 2018 годзе на крэдытаванне жыцця па праграме адраснага субсідавання. Крэдыты на будаўніцтва (рэканструкцыю) жылых памяшканняў, частка працэнтаў за карыстанне якімі і (або) асноўны доўг па якіх выплачваецца грамадзянамі за кошт субсідый, будучы выдавацца Беларусбанкам, Белаграпрамбанкам, БПС-Ашчадбанкам і Белінвестбанкам. У 2017 годзе аб'ём крэдытных рэсурсаў, што выдзяляюцца для гэтых мэт названым банкаўскім установам, складале 209 млн рублёў. Адрасныя субсідыі могуць выдзяляцца як на выплату часткі працэнтаў па крэдыце, так і на пагашэнне асноўнага доўгу.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 05.10.2017 г.

Долар ЗША		1,9650 ▼
Еўра		2,3111 ▲
Рас. руб.		0,0340 ▲
Укр. грыўня		0,0733 ▼

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

5 КАСТРЫЧНИКА 2017 г. ЧАЦВЕР №192 (28556)

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Паром і ровар

Для жыхарак горада Дзісна Мёрскага раёна гэта самыя надзейныя транспартныя сродкі, прынамсі, пакуль надвор'е дазваляе. Жанчыны працуюць у суседнім Верхнядзвінскім раёне ў пасёлку Луначарскае — у пансіянаце для інвалідаў, які знаходзіцца на другім беразе самай вялікай ракі на поўначы краіны — Заходняй Дзвіны. Кожны дзень, пераадолеўшы на пароме раку, яны сядваюць на свае веласпеды і спяшаюцца на дзяжурства, а пасля гэтаксама вяртаюцца дадому, у Дзісну.
Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

■ Харчовая бяспека

Фінансавы бар'ер для гародніны,

або Чаму нельга кантраляваць мікраклімат цяпліц фортачкай

Па ўсёй краіне па суботах прапануюць прадукты новага ўраджаю сельскагаспадарчых кірмашы. Яны ўжо сталі традыцыйнымі і карыстаюцца папулярнасцю ў беларусаў. Усе ахвотныя тут могуць не толькі купіць па добрай цане садавіну і гародніну, мяса і рыбу, але і далучыцца да духу масавых гулянняў. Як кажуць: і хлеб, і відовішча. Але людзі хочуць есці свежыя плады круглы год, а не толькі ў сезон кірмашоў. І для гэтага зусім не трэба ўмець кантраляваць сусветны клімат. Побач са сталіцай ёсць цяплічныя гаспадаркі, дзе гародніну вырошчваюць незалежна ад сезона. Адсюль яна трапляе на прылавак праз некалькі гадзін пасля таго, як яе знялі з градкі. Прадпрыемства паспяховае і запатрабаванае. Аднак шматлікім цяпліцам тут па 30 гадоў. Наперадзе ў мінскай фабрыкі гародніны нямала работы па мадэрнізацыі. І банкі тут — не памочнікі. Як жа быць?

■ ЗЕЛЯНИНА КРУГЛЫ ГОД

Калі заходзіш у велізарную цяпліцу сталічнай фабрыкі гародніны, зусім забываеш, што на вуліцы 8 градусаў цяпла — тут заўсёды свая атмасфера і тэмпература. Зялёны колер памідораў, якія яшчэ толькі растуць, моцна кантрастуе з жоўтым лісцем за акном. Супрацоўнікі кажуць, што раз у год на 2—3 тыдні кожную цяпліцу цалкам чысцяць, каб правесці неабходныя тэхнічныя работы, а затым зноў — буйны рост. Мінская агароднінная фабрыка з'яўляецца шматпрофільным прадпрыемствам. Тут займаюцца вытворчасцю збожжа (каля 10 тысяч тон у год), ёсць уласны яблычны сад, які раскінуўся на 118 га, вырабляецца мяса і малако. Ёсць нават цэх па перапрацоўцы лекавых раслін і вытворчасці чайных напояў. Аднак асноўным кірункам гаспадаркі з'яўляецца вытворчасць агародніны на закрытым і адкрытым грунце — каля 56% валавога прадукту. Прычым у цяпліцах вырабляюць 8,5 тысячы тон гародніны, а ў адкрытым грунце — 3,5 тысячы тон. Акрамя таго, прадпрыемства экспартуе каля 30% сваёй прадукцыі ў Расію. У цэлым задачу па забеспячэнні беларусаў гароднінай круглы год тут выконваюць эфектыўна. Пакуль што.

СТАР. 2

■ Культурная спадчына

МУЗЕЙ З ІНТЭРАКТЫВАМ

Чым будзе здзіўляць музей Бялыніцкага-Бірулі ў Магілёве

Гэты двухпавярховы асабняк канца XVII стагоддзя — адзін з найстарэйшых будынкаў горада. На яго каванай металічнай агароджы вось ужо чацвёрты год вісіць замок — ідзе капрамонт. Але нядаўна на пашпарце аб'екта паявілася дата яго здачы — верасень 2018 года. На завяршэнне аб'екта з Фонду Прэзідэнта выдзелена больш за паўмільёна беларускіх рублёў. Карэспандэнт «Звязды» паназірала за ходам работ і разам са спецыялістамі ацаніла тыя перамены, якія адбыліся дзякуючы рэканструкцыі.

Музей амаль гатовы.

Стыльны і ўрачысты на выгляд, гэты дом ведае шмат таямніц. Дакладна вядома, што ён пэўны час належаў купцам Аношкам, а потым хто ім толькі не карыстаўся. Краязнаўцы звязваюць з ім эпохальныя падзеі, кажуць, што тут у розныя часы кватаравалі першыя асобы розных дзяржаў. Захаваліся звесткі, што пасля разгрому рускімі Рэчы Паспалітай імператрыца Кацярына II і аўстрыйскі імператар Іосіф II у маі 1780 года падпісалі ў гэтым доме намер аб раздзеле сфер уплыву ў Польшчы і Літве. У савецкі час будынак у стылі позняга барока і ранняга класіцызму на адной з цэнтральных вуліц Магілёва многім рэзаў вока, але ж, нягледзячы на ўсё, захаваўся.

СТАР. 13

■ Калі мары здзяйснююцца

КАРОВА Ў ПАДАРУНАК

Шматдзетная сям'я Снігір з вёскі Ясень Асіповіцкага раёна атрымала ў падарунак ад Прэзідэнта карову па мянушцы Белка. Урачыстае ўручэнне адпаведнага сертыфіката і самой «карміцелькі» па даручэнні кіраўніка дзяржавы і ўрада прайшло ўчора з удзелам першага намесніка старшыні Магілёўскага аблвыканкама Алега Чыкіды.

Як паведамляе БЕЛТА, з незвычайнай просьбай аб карове звярнулася на афіцыйны сайт кіраўніка дзяржавы гаспадыня сям'і Вольга Снігір, матывуючы гэта неабходнасцю і патрэбай забеспячэння дзяцей свежым малаком. Доўга чакаць не прыйшлося. Пра тое, што ліст дайшоў да адрасата, паведамлілі работнікі сацыяльнай службы, якія прыехалі літаральна праз тыдзень абследаваць умовы пражывання сям'і і магчымасць утрымання кароўкі.

«Гэта правільная і своєчасвая просьба, — адзначыў, уручаючы сертыфікат на Белку, Олег Чыкіда. — Дзецям патрэбна здаровае і правільнае харчаванне. Даведаўшыся пра жаданне сям'і, кіраўнік дзяржавы даручыў аказаць падтрымку. З гэтай мэтай і была

набыта мясцовай гаспадаркай «Ясень-АГРА» карова, якая дае ў суткі 25 кг малака. Гэтага хопіць, каб забяспечыць шматдзетную сям'ю свежым малаком і гатаваць з яго розныя хатнія прадукты: тварог, смятану, вяршкі і іншыя».

Па словах Алега Чыкіды, карова прайшла пэўны кастынг: выбіралі, каб яна была прадукцыйная, здаровая,

спакойная. Да таго ж карова цэльная, таму ў лютым-сакавіку будзе папаўненне. Акрамя таго, каб аблегчыць працу шматдзетнай маме, першы намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама ўручыў ёй даільны апарат, а таксама перадаў у падарунак двух'ярусны дзіцячы ложка, ноўтбук і прысмакі.

У адказ Вольга Снігір падзякавала ад імя ўсёй сям'і за такі каштоўны і важны падарунак Прэзідэнта і перадала таксама ў дар сямейнае фота і дзіцячыя вырабы. Доўгачаканую Белку яна паабяцала берагчы і песціць, а ў самы найбліжэйшы час навучыцца рабіць з малака ўсякія смачнасці. Даіць карову жанчына ўмее, навучылася, калі жыла з мужам у свекрыві

Фота БЕЛТА

■ Блізкая ўлада

Бізнес і дэмаграфія

Адміністрацыя Прэзідэнта працягвае праводзіць выязныя прыёмы ў рэгіёнах

Пакет дакументаў па развіцці прадпрымальніцтва будзе падпісаны ў найбліжэйшы час, паведаміў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Мікалай СНАПКОЎ пасля прыёму грамадзян у Ляхавіцкім райвыканкаме (Брэсцкая вобласць).

Фота БЕЛТА

Як паведамляе БЕЛТА, Мікалай Снапкоў таксама заявіў аб неабходнасці прымаць дадатковыя меры для стымулявання нараджальнасці ў Беларусі. На прыёме да намесніка кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта прыйшла маці пяцёрых дзяцей з просьбай аб прадастаўленні дадатковых ільгот шматдзетным сем'ям. Мікалай Снапкоў адзначыў, што гэтае пытанне неабходна разгледзець, бо стварэнне ўмоў для стымулявання нараджальнасці з'яўляецца найважнейшай задачай.

«Мы цяпер рыхтуем для Прэзідэнта інфармацыю па стымуляванні нараджальнасці. Адзначаем, што быў невялікі дэмаграфічны ўздым, а цяпер тэндэнцыя да спаду. Трэба рабіць нейкія больш радыкальныя крокі па стымуляванні нараджальнасці», — сказаў ён.

Таксама на прыёме звярнуўся жыхар Ляхавіцкага раёна па пытанні газіфікацыі трох вёсак — Дайнякі, Карані, Тумашы — з просьбай аб садзейнічэнні ў рэалізацыі гэтага праекта. Мікалай Снапкоў абяцаў узяць гэтае пытанне на кантроль.

Падчас прыёму грамадзяне звярталіся да намесніка кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта па пытаннях прыватызацыі жылля, пенсій, жыллёва-камунальных паслуг і інш. Сярод ахвотных былі не толькі жыхары Ляхавіч і Ляхавіцкага раёна, але таксама Баранавіч, Баранавіцкага і Лунінецкага раёнаў. Усе звароты ўзяты Мікалаем Снапковым на кантроль. Адміністрацыя Прэзідэнта працягвае праводзіць выязныя прыёмы грамадзян у рэгіёнах

Фінансавы бар'ер для гародніны

ПЫТАННЕ
ЗАСТАЕЦЦА
АДКРЫТЫМ

Сёння на фабрыцы цяпліцы займаюць 18,5 га. З іх практычна палову трэба знесці. Многія з цяплічных комплексаў будаваліся яшчэ ў 80-х гадах мінулага стагоддзя. Прадпрыемству таксама патрабуюцца мадэрнізацыя. Як расказала **галоўны тэхнолаг Ніна БАЛАШЭНКА**, на фабрыцы вялікая колькасць цяпліц 1—3-га пакалення, няшмат 4-га, апошнія з якіх узводзіліся яшчэ ў 2009 годзе.

«Сёння патрабуюцца цяпліцы 5-га пакалення. У Расіі ўжо ёсць прадпрыемства, на якім пабудаваны сучасны закрыты грунт. Нягледзячы на тое, што наша прадукцыя

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

там сёння цэніцца, без неабходнай мадэрнізацыі можна ў хуткім часе страціць свае пазіцыі», — хвалюецца Ніна Балашэнка.

Розніца пакаленняў істотная: у першых цяпліцах няма штор, не прадугледжваецца асвятленне раслін, адсутнічае штучны туман, які патрэбны, напрыклад, для агурка. Новыя цяпліцы дапамагаюць эканоміць газ і маюць палепшаны характарыстыкі. Таксама прадугледжваецца і камп'ютарная аўтаматыка, за кошт якой кантралюецца тэмпература. Рэгуляваць фортакчай мікраклімат у цяпліцах — азначае ў хуткім часе адстаць ад канкурэнтаў.

З прычыны таго, што новыя цяпліцы 5-га пакалення ўсё менш залежаць ад знешніх фактараў, яны не з танных. Акрамя таго, па словах **дырэктара Уладзіміра ПАРЧЭЎСКАГА**, каб

рэнтабельна працаваць, неабходна штогод абнаўляць 2 га цяпліц. «Таксама варта задумацца і аб пашырэнні. Сёння плошчы дазваляюць павялічыць аб'ём цяплічнага комплексу да 25 га», — дадаў дырэктар. Але на ўсё гэта патрэбны грошы. І немалыя. Банкаўская сістэма тут не памочнік — эканамісты прадпрыемства пралічылі, што крэдыты браць ім не выгадна. Асабліва надзеі ўскладаюцца на інвестыцыйную праграму Мінска на 2018 год, у якую трапіць прадпрыемству сёння жыццёва неабходна.

СКЛАД НОН-СТОП

У заключэнне хацелася б крыху адысці ад цяпліц. За харчовую бяспеку ў краіне адказваюць не толькі прадпрыемствы, якія вырошчваюць гародніну, але і тыя, што яе захоўваюць. Без іх карціна будзе не поўнай. Адна з та-

кіх арганізацый — гандлёва-закупачнае прадпрыемства «Партызанскае». У міжсезонне дзяржаўныя гандлёвыя арганізацыі могуць знайсці свежую гародніну і садавіну менавіта тут. Сёлета ў стабілізацыйны фонд Мінска будзе нарыхтавана 15 тысяч тон бульбы, 17,5 тысяч тон агародніны і 4 тысячы тон яблыкаў. Прычым 97,3% нарыхтоўкі гэтых прадуктаў прыпадае на «Партызанскае». Для захоўвання тут ёсць 12 сховішчаў, якія адпавядаюць усім неабходным патрабаванням. Агульная ёмістасць складае 67 тысяч тон. Закупляюць прадукцыю ў тым ліку і ў фермераў з усёй краіны. Яе закладка будзе забяспечана ў поўным аб'ёме да 15 лістапада, і да 31 мая па графіку яе будуць размяркоўваць. Гандаль агароднінай сёлета абяцаюць стабільны і бесперабойны.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.
kryzhevich@vziazda.by

■ Парламенцкі дзённік

КРОКІ НАСУСТРАЧ

У Андоры-ла-Веле (Княства Андора) праходзіць **восенскае пасяджэнне Парламенцкай асамблеі АБСЕ. У рабоце асамблеі прымае ўдзел парламенцкая дэлегацыя нашай дзяржавы пад кіраўніцтвам намесніка старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, кіраўніка дэлегацыі Нацыянальнага сходу ў ПА АБСЕ Баляслава Пірштукі.**

Як паведаміла прэс-служба Палаты прадстаўнікоў, Баляслаў Пірштук выступіў у дэбатах па тэме «Абмеркаванне праблем кібербяспекі». Ён заклікаў разглядаць праблему рэагавання на выклікі і пагрозы ў галіне кібербяспекі скрозь прызму агульнай сітуацыі ў сферы бяспекі на прасторы АБСЕ.

Віцэ-спікер ніжняй палаты беларускага парламента таксама нагадаў калегам аб ініцыятыве Прэзідэнта Беларусі, выказанай на сесіі ПА АБСЕ ў Мінску, пра неабходнасць абнаўлення Хельсінкскага працэсу ў інтарэсах міру і бяспекі ў Еўропе.

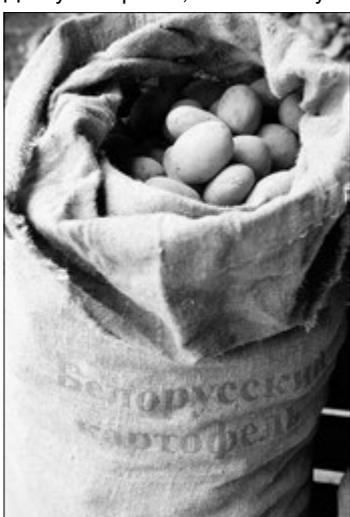
Надзея ЮШКЕВІЧ. yushkevich@vziazda.by

■ Як бывае

У Прэзідэнта Грузіі ўрадзіла беларуская бульба

Пра гэта **Георгій Маргвелашвілі** расказаў на сваёй старонцы ў сацыяльнай сетцы Facebook. Ён таксама дадаў фота самога працэсу ўборкі — на яго, Прэзідэнта, прысядзібным участку.

«Жадаю ўсім ураджайнай восені! Выкарыстоўваючы беларускую пясюную бульбу, мы атрымалі ў адведзеныя тэрміны велізарны ўраджай: з аднаго мяшка бульбы — шэсць. Дзякуй сябрам!», — сказана ў подпісе да фатаграфій.

Бульбу, якую высаджвае на сваім участку Прэзідэнт Грузіі, ён атрымаў ад Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка. Праўда, у папярэднія гады ён быў засмучаны ўраджаем. У лютым у эфіры беларускага тэлебачання Прэзідэнт Грузіі расказаў, што захапляецца сельскай гаспадаркай і сёе-тое вырошчвае ў сваім агародзе.

Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@vziazda.by
Фота з акаўнта
Прэзідэнта Грузіі ў Facebook

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Трампа заявіў, што цяпер не час для дэбатаў па пытанні аб свабодным продажы зброі

«У нейкі момант, гэта, магчыма, адбудзецца», — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Але не цяпер». Зададзенае журналістам пытанне Трампу датычылася трагедыі, якая здарылася ў Лас-Вегасе. У нядзелю ўвечары на канцэрце непадалёк ад гасцінічна-забаўляльнага комплексу Mandalay Bay адбылася стрэльба. Па звестках паліцыі, агонь з 32-га паверха атэля вёў 64-гадовы жыхар Невады Стывен Пэдак. Ён пакончыў з сабою да прыбыцця паліцыі. Ахвярамі трагедыі, паводле апошняй інфармацыі, сталі 59 чалавек, больш за 520 пацярпела. Трамп назваў стрэльбу ў Лас-Вегасе «актам абсалютнага зла». Прэзідэнт абвясціў аб рашэнні зрабіць паездку на месца трагедыі, каб сустрэцца са сваякамі ахвяр і супрацоўнікамі праваахоўных органаў, якія першымі прыйшлі на дапамогу людзям, што трапілі пад абстрэл.

Кіраўнік Каталоніі: мы аб'явім аб незалежнасці ў найбліжэйшыя дні

Каталонія абвясціць незалежнасць ад Іспаніі ў найбліжэйшыя дні. Пра гэта ў інтэрв'ю ВВС заявіў кіраўнік рэгіёна Карлес Пучдэмон. Пучдэмон у сваім першым інтэрв'ю пасля рэферэндуму растлумачыў, што ўрад рэгіёна выдасць адпаведны указ да канца гэтага тыдня альбо да пачатку наступнага. Ён адзначыў, што цяпер паміж Мадрыдам і ўладамі Каталоніі няма кантакту. Калі яго спыталі, што

ён будзе рабіць у выпадку спробы іспанскіх уладаў узяць пад кантроль урад Каталоніі, Пучдэмон адказаў, што гэта стане «памылкай, якая зменіць усё». Учора кароль Іспаніі Феліпэ VI абвінаваціў улады Каталоніі ў недапушчальнай неляльнасці і парушэнні канстытуцыі краіны. «Яны ў яснай і расунай манеры паставілі сябе па-за законам і дэмакратыяй. Яны спрабавалі зламаць адзінства Іспаніі і яе нацыянальны суверэнітэт», — заявіў манарх. Рэфэрэндум аб незалежнасці Каталоніі ад Іспаніі прайшоў 1 кастрычніка. Больш за 90 працэнтаў тых, хто прагаласаваў, выказаліся за незалежнасць аўтаноміі. Цэнтральная ўлада каралеўства ўсяляк спрабавала перашкодзіць правядзенню рэфэрэндуму. У прыватнасці, у Барселоне супраць пратэстующых паліцыя ўжыла гумавыя кулі. Усяго ў ходзе сутыкненняў пацярпелі 893 удзельнікі рэфэрэндуму і 33 паліцэйскія.

Рабаўнікі патрацілі мільён долараў на тунэль да банка. Іх затрымалі, калі амаль усё было гатова

У Сан-Паўлу затрыманы 16 падазраваных, якія збіраліся абраваць банк Бразіліі. Каб дабрацца да сховішча банка, злачынцы пракапалі тунэль даўжынёй 600 метраў. Акрамя таго, злачынцы ўмацавалі тунэль металічнымі стойкамі і нават правялі ў ім электрычнасць. Тэлеканал Globo паведамляе, што на падрыхтоўчыя работы яны патрацілі каля 4 мільёнаў бразільскіх рэалаў (прыкладна 1,3 мільёна долараў). Па звестках паліцыі, падрыхтоўку да аграблення злачынцы планавалі завяршыць да серады, 4 кастрычніка. Іх затрымалі ў выніку аперацыі, праведзенай у панядзелак. Дзяржаўны банк Бразіліі — найбуйнейшы і найстарэйшы ў краіне. Рабаўнікі збіраліся вынесці з яго 1 мільярд рэалаў (больш за 300 мільёнаў долараў). У выпадку поспеху гэта рабаванне стала б самым буйным у гісторыі Бразіліі.

■ Дажынкі-2017

Стравы з дзічыны, шахматы з пернікаў і іншыя дзівосы чакаюць удзельнікаў свята

Мінскі абласны фестываль-кірмаш працаўнікоў сяла «Дажынкі-2017» адбудзецца 7 кастрычніка ў Смалявічах. Арганізатары абяцаюць зрабіць яго відовішчым і непаўторным.

Дзвесце суб'ектаў гаспадарання прывязуць свае тавары, прадукты на свята. Пакупнікоў чакаюць зніжкі ад вытворцаў, акцыі. Беларускае таварыства паляўнічых і рыбалоў прапанаваў стравы з дзічыны і рачной рыбы. Дзяцей чакае «Салодкі фэст». Кандытары прыгатуюць для маленькіх гурманаў бісквіты, марожанае, іншыя ласункі. У гастронамічнай зоне можна будзе пакаштаваць папулярныя стравы нацыянальнай кухні. У «Сырнай сядзібе» ёсць шанец выйграць цэлую галоўку сыру: дастаткова адолець лабірынт або падняць штангу.

Будзе таксама працаваць выстаўка-кірмаш Барысаўскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы: лаўка абразоў, царкоўных прылад і кніг, а таксама манастырская лаўка

з прадукцыяй асабістай вытворчасці (мёд, малочныя вырабы, гародніна, выпечка).

На «Свяце хлеба» чакаюць сапраўдных гросмайстраў: шахматныя партыі тут разыграюць фігурамі з пернікаў. На пляцоўцы «Караванная» будуць выстаўлены каравані ўсіх раёнаў Міншчыны, у тым ліку галоўны абласны караван.

Аматарам піва афіцыянты прапанауюць новыя гатункі пеннага напою. Установы прафесійнай адукацыі прадставяць прадукцыю вучнёўскіх бізнес-кампаній, гаспадарак.

Пасля ўрачыстага адкрыцця Маладзёжнага цэнтра пачнецца шэсце «А ў нас сёння «Дажыначкі»».

Галоўная дзея — узнагароджанне перадавікоў — пачнецца а 14-й гадзіне. Затым — выступленні аматарскіх калектываў мастацкай творчасці Міншчыны і прафесійных выканаўцаў. У тым ліку Нацыянальнага акадэмічнага народнага хору Беларусі імя Г. Цітовіча, сольны канцэрт Дзмітрыя Калдуна. Завершыцца мерапрыемства святочным феерверкам.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.
lazovskaya@vziazda.by

■ На слыху

«Польскі след» зніклага ў Белавежжы хлопчыка?

Суседзі шукаюць сведак сустрэчы кіроўцы і невядомага дзіцяці

У сродках масавай інфармацыі са спасылкай на польскіх калег з'явілася навіна, якая можа мець дачыненне да зніклага яшчэ 16 верасня ў Белавежскай пушчы 10-гадовага хлопчыка. Яго пошукі, нягледзячы на каласальныя намаганні соцень людзей, плёну не далі.

І вось на адным польскім рэгіянальным інфармацыйным сайце з'явілася паведамленне, што паліцыя горада Седльцы правярае заяву пра невядомага хлопчыка, які ехаў, схваціўшыся ў фуры, а затым, скарыстаўшыся няўважлівасцю яе кіроўцы, збег.

Апошні і зрабіў тую самую заяву ў паліцыю. Кіроўца ў электронным лісце напісаў, што заўважыў у спальным адсеку фуры хлопчыка прыкладна 10 гадоў у цёмнай вопратцы, які накрыўся коўдрай. Відавочна, ён трапіў туды падчас стаянкі машыны. Кіроўца не адразу заўважыў дзіця, а калі потым паспрабаваў задаваць яму пытанні, тое адмоўчвалася. Калі дальнабойшчык спыніўся ў наступным горадзе, каб зрабіць паведамлен-

не пра «знаходку», хлопчык выскачыў з кабіны і збег.

Усё адбылося прыкладна за сто кіламетраў ад польска-беларускай граніцы. Паведамленне ад кіроўцы (яго асоба ўстанаўліваецца) польскія паліцэйскія атрымалі ў 20-х чыслах верасня. Сама сустрэча з хлопчыкам, калі яна сапраўды была, адбылася напярэдадні, але дакладная дата не называецца.

Ці можа быць той хлопчык і прапаўшае 16 верасня ў Белавежскай пушчы дзіця адной і той жа асобай? І польскі бок, і прадстаўнікі Следчага камітэта нашай краіны гіпатэтычна дапускаюць такую версію. Польскія праваахоўнікі афіцыйна пошукі зніклага беларуса не вядуць, аднак адпаведная інфармацыя пра яго даведзена ў сумежных ваяводствах да кожнага паліцэйскага. Цяпер суседзі спрабуюць удакладніць акалічнасці сустрэчы кіроўцы і хлопчыка, шукаюць сведак, дзеля чаго і была распаўсюджана інфармацыя пра здарэнне. Аднак пакуль гэтая гісторыя працягу не атрымала.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by

Неспрыяльныя дні і гадзіны ў кастрычніку

6, пятніца, 23.00 — 24.00	13, пятніца, 6.00 — 8.30	24, аўторак, 19.00 — 24.00
8, нядзеля, 16.00 — 24.00	15, нядзеля, 7.30 — 13.30	25, серада, 0.00 — 1.00
9, панядзелак, 0.00 — 4.30	17, аўторак, 13.30 — 19.30	27, пятніца, 7.30 — 15.00
10, аўторак, 23.30 — 24.00	20, пятніца, 0.00 — 3.30	29, нядзеля, 18.30 — 24.00
11, серада, 0.00 — 5.30	22, нядзеля, 13.30 — 14.00	31, аўторак, 22.30 — 24.00

■ У цэнтры ўвагі

ЖАНОЧАЕ ВЫХАВАННЕ

Як спыніць фемінізацыю настаўніцкай прафесіі?

Педагог-мужчына ў сярэдняй школе — з'ява рэдкая, у пачатковай школе, а тым больш у дзіцячым садзіку, — амаль што выключная. Між іншым, прыкладна сто гадоў таму ў большасці краін, дзе сёння гэтая прафесія ўспрымаецца як пераважна жаночая, яна разглядалася як паўнапраўная мужчынская.

У адным з сёлетніх нумароў перыядычнага выдання «Education Indicator in Focus», які выпускаецца пад эгідай Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця (АЭСР), былі прааналізаваны гандарны дысбаланс у педагогічнай прафесіі.

А ХТО Ё КІРАЎНІКАХ?

У сярэднім у краінах-членах і партнёрах АЭСР жанчыны складаюць прыкладна дзве траціны ад агульнай колькасці педагогаў, занятых у сферы адукацыі (ад дашкольнага ўзроўню да вышэйшай адукацыі). Найбольшы гандарны дысбаланс назіраецца ў Эстоніі, Латвіі, Літве і Расійскай Федэрацыі. Тут з кожных пяці настаўнікаў чатыры — гэта жанчыны. З 31 краіны толькі ў Японіі настаўнікаў-мужчын больш, чым настаўнікаў-жанчын (52 і 48 працэнтаў адпаведна). Тлумачыцца гэты факт, акрамя ўсяго іншага, нізкай прадстаўленасцю жанчын на рынку працы ў Японіі ў параўнанні з іншымі краінамі.

Статыстыка сведчыць аб узмацненні фемінізацыі педагогічнай прафесіі на працягу апошніх дзесяці гадоў. Так, у краінах АЭСР сярэдняй колькасць жанчын-настаўнікаў у сферы адукацыі павялічылася з 61% у 2005 годзе да 65% у 2010 годзе. У 2014 годзе гэты паказчык дасягнуў 68%. Аднак маштаб прыросту адрозніваецца: ад 1% у Славаеніі і ЗША да 15% — у Германіі, Грэцыі і Японіі.

Гандарны дысбаланс істотна вар'іруецца ў залежнасці ад узроўню займаемых пасадак, ступені адукацыі і іншых акалічнасцяў. Нягледзячы на тое, што жанчыны ў настаўніцкай прафесіі пераважаюць колькасна, толькі некалькі працэнтаў з іх займаюць кіруючыя пасады. У сярэднім па краінах АЭСР сярод дырэктараў устаноў адукацыі жанчыны складаюць толькі 45%.

ЭКАНАМІЧНАЯ НЕПРЫВАБНАСЦЬ

Гендарная няроўнасць скарачаецца ў залежнасці ад ступені адукацыі. Жанчыны складаюць 97% педагогаў на ўзроўні дашкольнай адукацыі, 82% — на ўзроўні пачатковай адукацыі і 43% — на ўзроўні вышэйшай адукацыі. Падобная карціна назіраецца ў большасці краін-членаў і партнёраў АЭСР. Выключэнне складаюць Сірыя і Турцыя (у гэтых краінах доля жанчын-настаўнікаў не перавышае 60%), а таксама Фінляндыя, Латвія, Літва і Расійская Федэрацыя, у якіх жанчыны-выкладчыкі пераважаюць у сістэме вышэйшай адукацыі.

Якімі ж фактарамі тлумачыцца цяперашні гандарны дысбаланс у прафесіі настаўніка? Адзін з іх — павелічэнне паказчыка занятасці жанчын у перыяд з 2005 па 2014 га-

ды ў сярэднім з 56% да 59%. А, напрыклад, у Японіі, Германіі і Грэцыі фіксуецца максімальны рост колькасці жанчын на рынку працы за апошнія 10 гадоў — на 11% (у параўнанні з 8% у іншых краінах).

Значны ўплыў аказваюць і эканамічныя фактары. У той час, як доля жанчын-педагогаў памяншаецца ў залежнасці ад узроўню адукацыі (ад дашкольнай да вышэйшай), сярэдні памер заробтнай платы ад дашкольнай ступені да вышэйшай школы, наадварот, павялічваецца. У краінах АЭСР сярэдняя заробтаная плата настаўніка ва ўзросце ад 25 да 64 гадоў паступова павялічваецца, пачынаючы з 37 000 долараў у год на дашкольным узроўні адукацыі да 46 600 долараў у год у старшай школе. Найбольш ярка эканамічныя фактары выяўляюцца пры параўнанні заробтнай платы ў сферы адукацыі з заробтнай платай у іншых сферах (гаворка ідзе пра мужчын і жанчын з вышэйшай адукацыяй).

У сярэднім па краінах АЭСР заробтаная плата настаўнікаў-мужчын ва ўзросце ад 25 да 64 гадоў, якія выкладаюць у пачатковай школе, складае 71% заробтнай платы мужчын з вышэйшай адукацыяй, занятых у іншых сферах (у старшай школе — 81%). У той

5 кастрычніка настаўнікі ва ўсім свеце адзначаюць сваё прафесійнае свята

У 1966 годзе ў гэты дзень у Парыжы прайшла Спецыяльная між-урадавая канферэнцыя, прысвечаная статусу настаўнікаў (Special Intergovernmental Conference on the Status of Teachers). У цэнтры ўвагі аказаліся праблемы работнікаў сферы адукацыі на нацыянальным і сусветным узроўнях. У выніку прадстаўнікі ЮНЕСКА і Міжнароднай арганізацыі працы падпісалі першы міжнародны дакумент, які акрэсліваў умовы працы настаўнікаў: «Рэкамендацыі наконт статусу настаўнікаў» (Recommendation concerning the Status of Teachers). У ім замацоўваліся правы і абавязкі педагогаў і міжнародныя нормы, якія датычацца падрыхтоўкі настаўнікаў, павышэння іх кваліфікацыі, прыёму на работу і ўмоў працы. Афіцыйна святкаваць Сусветны дзень настаўніка 5 кастрычніка было прапанавана ЮНЕСКА ў 1994 годзе. Цяпер гэта свята ўваходзіць у спіс сусветных і міжнародных дзён ААН.

Фота: Марыяна БЕГУНКОВА

жа час сярэдняй заробтаная плата жанчын-педагогаў у меншай ступені адрозніваецца ад сярэдняй заробтнай платы жанчын, якія маюць вышэйшую адукацыю і занятыя ў іншых галінах (яна складае каля 90% сярэдняй заробтнай платы жанчын з вышэйшай адукацыяй, занятых у іншых сферах).

Па звестках Белстата, прафесія настаўніка мае ў Беларусі ярка выражанае жаночае аблічча. Доля жанчын-настаўнікаў дасягае 86 працэнтаў у агульнай колькасці, а сярод дырэктараў і іх намеснікаў жанчын — 85 працэнтаў.

Аўтары даследавання адзначаюць, што ў большасці краін самая вялікая колькасць жанчын — сярод маладых настаўнікаў (ва ўзросце да 30 гадоў), якія працуюць на ўсіх узроўнях адукацыі. Так, сярод педагогаў малодшых класаў сярэдняй школы ва ўзросце да 30 гадоў жанчыны складаюць 70%.

Аб павелічэнні гандарнага дысбалансу сведчыць і той факт, што доля жанчын, якія атрымалі вышэйшую педагогічную адукацыю, у сярэднім па краінах АЭСР узрасла. У сувязі з гэтым варта адзначыць, што рост колькасці жанчын-выкладчыкаў ва ўстановах вышэйшай адукацыі спрыяе ўстанаўленню гандарнага парытэту. Сярод маладых выкладчыкаў (да 30 гадоў) доля жанчын складае 53%, сярод педагогаў ва ўзросце старэйшым за 50 гадоў — 38%. Такім чынам, за перыяд з 2005 па 2014 гады доля жанчын сярод выкладчыкаў вы-

шэйшых навучальных устаноў узрасла з 38 да 43%.

НЯНЬКА З ВУСАМІ

Гендарны дысбаланс, які склаўся ў прафесіі настаўніка, становіцца падставай для прыняцця пэўных мер на дзяржаўным узроўні. У Швейцарыі прынята праграма па падтрымцы ўніверсітэтаў у пытаннях дасягнення гандарнай роўнасці сярод выкладчыкаў вышэйшых навучальных устаноў.

Праграма, накіраваная на павелічэнне колькасці жанчын, якія займаюць кіруючыя пасады, зацверджана Федэральным міністэрствам адукацыі і навучальных даследаванняў Германіі ў супрацоўніцтве з рэгіянальнымі ўладамі. Амаль дзве траціны ўсіх дзяржаўных вышэйшых навучальных устаноў у гэтай краіне маюць план дзеянняў па рэалізацыі палітыкі ў галіне дасягнення гандарнага парытэту.

У 2013 годзе Нацыянальнае агенцтва па пытаннях адукацыі Швецыі пачало рэалізацыю нацыянальнай інфармацыйнай кампаніі, якая заахвочвае мужчын да прафесійнай педагогічнай дзейнасці ў дашкольных установах.

Аўтары даследавання падкрэсліваюць: улічваючы маштабы феномена «фемінізацыі» настаўніцкай прафесіі, было б цікава даследаваць патэнцыяльны ўплыў гэтай з'явы на якасць адукацыйных дасягненняў вучняў і іх кар'ерныя чаканні.

Падрыхтавала
Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@vziazda.by

А ШТО КАЖА ПРАЦОЎНАЕ ПРАВА?

Калі падчас працоўнага водпуску ў работніка захварэла дзіця, працоўны водпуск не пераносіцца і не працягваецца...

У рэдакцыі «Звязды» прайшла прамая лінія «Усё аб працоўным праве». Чытачы газеты мелі магчымасць задаць свае пытанні юрыстам — гасцям рэдакцыі «Звязды»: галоўнаму прававому інспектару працы Цэнтральнага камітэта прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Ларысе Васілеўне МАНЮК і галоўнаму прававому інспектару працы Рэспубліканскага камітэта Беларускага прафсаюза работнікаў аграпрамысловага комплексу Сафіі Васілеўне ГРЫШУЦІНАЙ.

— Добры дзень! Гэта Яромленка Наталля з Мінска, прадавец крамы харчовых тавараў. У мяне такое пытанне: наймальнік папярэдзіў мяне аб змяненні істотных умоў працы. У мяне змяніўся рэжым працы, і ён мяне задавальняе, бо я езджу на работу з Маладзечна. Я адмовілася ад работы ў такіх умовах. Якія выплаты мне належыць атрымаць пры звальненні?

Сафія ГРЫШУЦІНА:

— Для змены работніку істотных умоў неабходна яго згода на гэта, якая можа быць выказана ў выглядзе пісьмовай заявы работніка. Калі ж работнік адмаўляецца ад працягу работы па той жа прафесіі, займаемай пасады, працоўны дагавор спыняецца па п. 5 ч. 2 арт. 35 ПК.

Пры гэтым не пазней за дзень звальнення наймальнік прадастаўляе работніку ўсе належныя яму выплаты на дзень звальнення — заработную плату, кампенсацыю за нявыкарыстаны адпачынак, а таксама выхадную дапамогу ў памеры не менш за двухтыднёвы сярэдні заробак, калі іншы, павялічаны памер выхадной дапамогі не прадугледжаны калектыўным дагаворам арганізацыі.

Акрамя таго, наймальнік абавязаны выдаць работніку ў дзень звальнення належным чынам аформленую працоўную кніжку, за атрыманне якой работнік распісваецца ў кнізе ўліку руху працоўных кніжак і ўкладывае яе ў паштат, уласнаручна ўказаўшы дату яе атрымання. Апавяшчэння прафсаюза ў гэтым выпадку не патрабуюцца.

— Падчас майго чарговага працоўнага водпуску ў мяне захварэла дзіця. Хварэла доўга, гэта зафіксавана дакументальна. Я спадзявалася, што мой водпуск будзе працягнуты адпаведна часу хваробы дзіцяці. Але мне паведамілі, што гэта заканадаўствам не прадугледжана. Чаму? Калі хварэе сам, то водпуск падаўжаецца... (ліст дасланы па электроннай пошце).

Ларыса МАНЮК:

— Хацу сказаць, што ў адпаведнасці з п. 6 Палажэння аб парадку забеспячэння дапамогамі па часовай непрацаздольнасці і па цяжарнасці і родах асобам, якія працуюць па працоўных дагаворах, на падставе членства (удзелу) у юрыдычных асобах любых арганізацыйна-прававых формаў, якія знаходзяцца ў працоўным водпуску, дапамогі прызначаюцца ў выпадку наступлення ў іх у перыяд названага водпуску часовай непрацаздольнасці. Працоўны водпуск пры гэтым падаўжаецца (пераносіцца) у парадку, устаноўленым заканадаўствам. Але — майце гэта на ўвазе — у выпадку, калі падчас працоўнага водпуску ў работніка захварэла дзіця, працоўны водпуск не пераносіцца і не працягваецца.

— Добры дзень! Калі можна, я хацела б задаць сваё пытанне ананімна. Скажыце, калі ласка, ці можа кіраўнік (яго намеснік) быць прадстаўніком інтарэсаў работнікаў, гэта значыць быць старшынёй або членам прафсаюза школы?

Ларыса МАНЮК:

— Не. У адпаведнасці з ч. 2 арт. 354 Працоўнага кодэкса кіраўнік арганізацыі і яго намеснікі не могуць ажыццяўляць прадстаўніцтва інтарэсаў работнікаў.

— Добры дзень! Мяне завуць Клаўдзія Сямёнаўна, я тэлефаную вам з Лунінецкага раёна Брэсцкай вобласці. Такая вось у нас праблема: мой муж працаваў будаўніком у калгасе. Адпрацаваў 12 месяцаў і напісаў заяву на водпуск. Але ў аддзеле кадрў сказалі, што ўзяць водпуск яму не дазваляць, бо ён працаваў па дагаворы падраду, а не па працоўным дагаворы. Муж кожны месяц атрымліваў зарплату, хадзіў на работу з 8 гадзін да 17 кожны дзень, акрамя нядзелі. Ска-

Фота: Яўгена ПРЦЕЦКА

жыце, калі ласка, ці правільна яму адмовілі ў адпачынку і куды неабходна звярнуцца па дапамогу?

Сафія ГРЫШУЦІНА:

— Не выключана, што ваш муж сапраўды падпісаў дагавор падраду, які яму прапанавалі ў арганізацыі, а не працоўны дагавор. Некаторыя наймальнікі лічаць, што не мае значэння, які з гэтых дагавораў заключаць. Але розніца ёсць, і яна вельмі істотная.

Калі з работнікам заключаны дагавор падраду, то ён не ўключаецца ў штат работнікаў арганізацыі, не падпарадкоўваецца правілам унутранага працоўнага распарадку, што датычацца працоўнага часу і часу адпачынку, не ўключаецца ў графік водпуску, яму не належваюцца і не выплачваюцца адпущаныя, не выплачваюцца штомесяц заробатная плата, гэта значыць не распаўсюджваюцца гарантыі і кампенсацыі, прадугледжаныя Працоўным кодэксам.

Як відаць з вашых слоў, ваш муж фактычна працаваў па працоўным дагаворы, а не дагаворы падраду. Таму яму неабходна звярнуцца ў суд з патрабаваннем аб перакваліфікацыі грамадзянска-прававых адносін у працоўныя і заключэнні з ім працоўнага дагавора.

Пасля станоўчага рашэння суда ваш муж будзе мець права на прадастаўленне працоўнага водпуску і іншыя гарантыі і кампенсацыі, прадугледжаныя калектыўным дагаворам арганізацыі і працоўным заканадаўствам. Для аказання бясплатнай юрыдычнай дапамогі па звароце ў суд рэкамендуем звярнуцца ў прававую інспекцыю працы прафсаюза работнікаў АПК.

— Я ўладкавалася на часовае месца настаўнікам. Праз год сама пайшла ў дэкрэтны адпачынак да 2018 года. Адміністрацыя школы ўзяла на гэтую пасаду яшчэ аднаго работніка, гэтым разам пенсіянера. Атрымліваецца, на адной пасадзе цяпер лічацца тры чалавекі: асноўны работнік, я і пенсіянер. Асноўны работнік зараз мае намер напісаць заяву аб звальненні. Падкажыце, чаго чакаць мне? Ці прадаставіць наймальнік мне месца працы пры выхадзе з дэкрэтнага водпуску? (па электроннай пошце).

Ларыса МАНЮК:

— Вы і іншы работнік былі прыняты па тэрміновым працоўным дагаворы на час адпачынку асноўнага работніка, які знаходзіцца ў сацыяльным водпуску па доглядзе дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў. Калі асноўны работнік, на месца якога вы абодва былі прынятыя, звольніцца, то вы і іншы работнік будзеце падлягаць звальненню ў сувязі з выхадам на работу асноўнага работніка. Кіраўнік можа таксама прыняць рашэнне пакінуць на рабоце аднаго з вас. Пры гэтым на рабоце могуць пакінуць работніка, які дасягнуў пенсійнага ўзросту, паколькі ў гэтай катэгорыі работнікаў у адпаведнасці з заканадаўствам такія ж працоўныя правы, як і ў іншых.

— Добры дзень! Міронава Валянціна Пятроўна з Брэста вас турбуе. Працую настаўнікам у гарадской школе. На пачатак навучальнага года ў мяне было 30 вучэбных гадзін. Але цяпер дырэктар мне паведаміў, што з 1 студзеня паменшыць мне нагрузку да стаўкі, гэта значыць 20 гадзін. Зразумела, што пры гэтым я значна страчу ў зарплате. У кантракце ў мяне прапісана толькі стаўка, а не педагагічная нагрузка. Дырэктар запэў-

нівае, што мае права змяняць мне нагрузку кожныя паўгода. Гэта насамрэч так? Ці з'яўляецца такое памяншэнне, у адпаведнасці з заканадаўствам, істотнымі змяненнямі ўмоў працы?

Ларыса МАНЮК:

— У адпаведнасці з падпунктам 24.6 п. 24 Пагаднення паміж Мінадукацыі і Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі на 2016—2019 гады размеркаванне аб'ёму педагагічнай нагрузкі (уключаючы гадзіны выкладчыцкай, арганізацыйна-выхаваўчай работы і дадатковага кантролю вучэбнай дзейнасці вучняў) педагагічным работнікам праводзіцца кіраўніком установы адукацыі па ўзгадненні з прафсаюзам.

На пачатак навучальнага года наймальнік абавязаны выдаць загад аб размеркаванні педагагічнай нагрузкі паміж педагагічнымі работнікамі, узгадніць яго з прафсаюзам і азнаёміць падпіс работнікаў. Магчыма, што наймальнік парушыў заканадаўства і не азнаёміў вас з загадам, таму вы і не ведалі, якая ў вас будзе педагагічная нагрузка ў другім навучальным паўгоддзі. А ў адпаведнасці з навучальным планам на 2017/2018 навучальны год у другім паўгоддзі ваша педагагічная нагрузка, цалкам магчыма, складае 20 гадзін.

У выпадку ж калі наймальнік мае намер забраць у вас частку педагагічнай нагрузкі ў другім паўгоддзі і аддаць іншаму работніку, ён павінен абгрунтаваць гэтае рашэнне і ўзгадніць з прафсаюзам. А вас у адпаведнасці з арт. 32 Працоўнага кодэкса (ПК) папярэдзіць за месяц у пісьмовым выглядзе аб змяненні істотных умоў працы.

— Добры дзень. Дапамажыце разабрацца ў сітуацыі. Пасля дэкрэтнага водпуску я выйшла на работу. Майму дзіцяці 2,6 года. Мне далі нагрузку ў школе 26 гадзін. А цяпер яшчэ і навязаюць класнае кіраўніцтва. Ці маю я права ад яго адмовіцца? Бо ў адваротным выпадку мне неабходна будзе працаваць і ў суботу, а мне няма з кім пакінуць дзіця на гэты час (па электроннай пошце).

Ларыса МАНЮК:

— У службовай інструкцыі настаўніка агульнаадукацыйнай установы ўказана, што ён ажыццяўляе навучныя і выхаванне навучэнцаў. Праводзіць выхаваўчую і пазакласную работу па прадмеце.

Пад педагагічнай нагрузкай пры вылічэнні стаўкі педагагічных работнікаў разумеецца аб'ём педагагічнай дзейнасці ў частцы рэалізацыі зместу адукацыйных праграм, праграм выхавання, уключаючы дадатковы кантроль вучэбнай дзейнасці вучняў і арганізацыйна-выхаваўчую работу.

Такім чынам, можна зрабіць выснову, што стаўка настаўніка ўключае ў сябе і гадзіны арганізацыйна-выхаваўчай работы. Таму, калі гэта неабходна, настаўнік павінен ажыццяўляць і класнае кіраўніцтва.

У вашым выпадку неабходна звярнуцца ў прафсаюз, і вас у парадку выключэння па хадаініцтве прафсаюза могуць на гэты навучальны год вызваліць ад гадзін класнага кіраўніцтва.

— Вам тэлефануе Булат Васіль Мікалаевіч, рабочы сельскагаспадарчага філіяла вёскі Руднае Капыльскага раёна Мінскай вобласці. Я быў прыняты на работу ў сельскагаспадарчы філіял тэрмінам на 6 месяцаў на час выканання сезонных сельскагаспадарчых работ, і са мной заключылі тэрміновы працоўны дагавор. Па заканчэнні дагавора

я папрасіў яго падоўжыць, але наймальнік мне адмовіў. Ці правамерна гэта? На якіх умовах я магу яшчэ працаваць у гэтай гаспадарцы?

Сафія ГРЫШУЦІНА:

— У гэтай сітуацыі наймальнік мае рацыю. Паводле ч. 1 арт. 299 Працоўнага кодэкса сезоннымі з'яўляюцца работнікі, занятыя на работах, якія выконваюцца не круглы год, а на працягу пэўнага перыяду, сезона, які не перавышае шасці месяцаў. Акрамя таго, пералік сезонных работ зацверджаны пастовай Мінпрацы і з'яўляецца вычарпальным.

Калі вы і наймальнік жадаеце працягнуць працоўныя адносіны, то наймальніку неабходна звольніць вас у сувязі са сканчэннем тэрміновага працоўнага дагавора, заключанага на час выканання сезоннай працы, і зрабіць наступным чынам: альбо заключыць новы тэрміновы працоўны дагавор на 6 месяцаў, ізноў на час выканання сезоннай працы, альбо заключыць працоўны дагавор на нявызначаны тэрмін ці кантракт, але ўжо на іншую, не сезонную працу.

— Ці павінен дырэктар ці яго намеснікі перадаць навучальныя гадзіны настаўніку, калі ва ўстанове адукацыі ў педагагічных работнікаў памяншаецца педагагічная нагрузка або яны падлягаюць звальненню па п. 1 арт. 42 Працоўнага кодэкса — скарачэнне колькасці або штату работнікаў у сувязі з адсутнасцю гадзін па прадмеце? (па электроннай пошце).

Ларыса МАНЮК:

— Кіраўнікі (іх намеснікі) устаноў адукацыі (іх структурных падраздзяленняў) могуць выконваць у працоўны час аплачваемую педагагічную дзейнасць у частцы рэалізацыі адукацыйных праграм па месцы асноўнай працы ў аб'ёме не больш за палову нормы гадзін педагагічнай нагрузкі за стаўку педагагічных работнікаў альбо працоўнага часу прафесарска-выкладчыцкага складу.

Калі ва ўстанове адукацыі ў педагагічных работнікаў памяншаецца педагагічная нагрузка або яны падлягаюць звальненню па п. 1 арт. 42 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь — скарачэнне колькасці або штату работнікаў у сувязі з адсутнасцю гадзін па прадметах, — гадзіны, якія вядуць дырэктар і яго намеснікі па гэтых прадметах, павінны быць перададзены настаўнікам-прадметнікам, паколькі дырэктар і яго намеснікі прынятыя на работу на вышэйпаказаныя пасады, што з'яўляецца іх асноўнай работай, а ў настаўнікаў асноўнай работай з'яўляецца педагагічная дзейнасць.

— Добры дзень! Ганна Радзько вас турбуе. У мяне пытанне: наколькі дакладна калектыўны дагавор установы павінен капіраваць макет калектыўнага дагавора, падрыхтаваны Цэнтральным камітэтам Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі, у асноўнай яго частцы, ці гэта можа быць цалкам адвольны варыянт?

Ларыса МАНЮК:

— У адпаведнасці з арт. 364 Працоўнага кодэкса змест калектыўных дагавораў вызначаецца бакамі ў адпаведнасці з генеральным, тарыфным і мясцовымі пагадненнямі (пры іх наяўнасці) у межах іх кампетэнцыі, а таксама Працоўным кодэксам Рэспублікі Беларусь.

Макет калектыўнага дагавора распрацаваны Цэнтральным камітэтам Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі ў адпаведнасці з Працоўным кодэксам, Указам Прэзідэнта Беларусі ад 15.07.1995 года №278 «Аб развіцці сацыяльнага партнёрства», Законам Рэспублікі Беларусь «Аб прафесійных саюзах», галіновымі пагадненнямі, заключанымі паміж Міністэрствам адукацыі і Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі на 2016—2019 гады, іншымі нарматыўнымі прававымі актамі, на аснове Метадычных рэкамендацый Мінпрацы аб парадку падрыхтоўкі і заключэння калектыўных дагавораў у арганізацыях бюджэтнай сферы.

Згаданы макет калдагавора носіць рэкамендацыйны характар, служыць арыенцірам, мэта якога — не выпусціць ні адно важнае пытанне жыццяздзейнасці калектыву работнікаў пры заключэнні калектыўнага дагавора.

Макет мэтазгодна выкарыстоўваць у якасці асновы, ён можа ўдакладняцца, дапаўняцца і выкарыстоўвацца, зыходзячы з вытворчых умоў і фінансавых магчымасцяў канкрэтнай арганізацыі.

Святлана БУСЬКО. busko@zviazda.by

ДЗЯКУЙ, ШТО ЎЗЯЎ ГРАШЫМА

На выхадных у суседзяў маіх бацькоў здарылася бяда. Дзядзька Казік разам са сваёй дарослай пляменніцай паехалі на машыне ў журавіны на балота Ельня. Выехалі з дому зранку ў суботу. Ужо пачало цямнець, а іх няма. І тэлефон часова недаступны... Якія толькі думкі не лезлі ў галаву: не дай бог, праваліліся ў балотнае «вакно». Іх у Ельні, кажуць, хапае... Тым больш, на тое балота ў ягады шмат гадоў таму пайшоў адзін мясцовы мужчына ды не вярнуўся...

Але неўзабаве дзядзька Казік усё ж такі выйшаў на сувязь з жонкай. Сказаў, што заблукалі. На шчасце, у іх з сабой аказаліся запалкі. Распалілі вогнішча і ўсю ноч сядзелі грэліся, сушылі адзенне. Як толькі пачало світаць, прыняліся шукаць выйсце з балота.

У нядзелю па дарозе ў Мінск думка пра тое, як яны там, не выходзіла ў мяне з галавы. Гадзін у шэсць вечара, калі тэлефанавалася з мамай, дзядзька Казік быў ужо дома, жывы і здаровы. Кажуць, што прайшлі шмат кіламетраў, пакуль выбіліся ў вёску. Праўда, не ў тую, з якой заходзілі на балота, а ў іншую. Там мясцовая бабулька накарміла ягаднікаў варанай бульбай, абагрэла, пакуль іх не забралі на машыне сваякі. На шчасце, усё абышлося.

Чаго не скажаш пра 10-гадовага Максіма, якога ўжо больш як два тыдні шукаюць у Белавежскай пушчы. На дапамогу ратавальнікам выйшлі тысячы валанцёраў. Уся краіна сочыць за пошукамі хлопчыка. Людзі моляцца, спадзяюцца на чуд. І я не выключэнне. Увесь час думаю пра Максіма. Штараз, калі заходжу ў інтэрнэт, хочацца прачытаць два словы: «Знайшлі! Жывы!»

Апошнім часам вельмі шмат думаю пра тонкую мяжу паміж жыццём і смерцю. Асабліва пасля таго, як сама стала кіраваць машынай. Раней пра страшныя здарэнні на дарозе з сумным зыходам, як правіла, чытала ў інтэрнэце. Цяпер часта даводзіцца бачыць іх на свае вочы. А нядаўна на ўласнай скуры адчула, чым пагражае вялікая хуткасць.

У той дзень — гэта быў панядзелак — зранку мы вярталіся з Віцебска ў Мінск. Мне трэба было паспець на работу, таму, каб ехаць на максімальнай хуткасці (на трасе М1 можна разганяцца да 129 км/г), за руль сеў муж. Я практычна ўсю дарогу спала. Прачнулася ад таго, што Вова кінуў мне на калені тэлефон (тэлефанавала мая маці) і тым самым на імгненне адцягнуў сваю ўвагу ад дарогі. У гэты момант машыну тузанула і яна на долю секунды апынулася на ўзбочыне (на наша шчасце, асфальтаванай і адносна шырокай, а адбойнік быў за некалькі метраў наперадзе). Муж паспеў своечасова зреагаваць і выруліць на шашу. Зноў жа пашанцавала, што побач не было іншых машын.

...Страх (і ўсведамленне таго, што магло адбыцца) прыйшоў дзесьці праз хвіліну. У той момант мы вырашылі, што больш на такой вялікай хуткасці ездзіць не будзем, як бы ні спазняліся.

Памятаю, калі ўвечары вярталася з работы дадому, ліў дождж і дзьмуў пранізлівы вецер. Але я наўмысна не надзявала пальчаткі і не раскрывала парасон. Атрымлівала асалоду ад таго, што мае рукі мерзнуць. Што я магу адчуваць мокрая кроплі на сваім твары.

Гэтай зімой мой знаёмы перавярнуўся на машыне разам з сынам. Іншамарка разбілася ўшчэнт. Але ні Мікіта, ні малы не пацярпелі. «Першая мая думка была: дзякуй, Божа, што ўзяў грашмыма!» — раскажыце ўжо потым Мікіта. — У той дзень я нічога не мог змяніць. Але мог змяніць за паўгода да аварыі. ЖЫЦЬ ПА-ІНШАМУ, так, каб ехаць у той момант у іншым месцы. Бо ўсе сітуацыі ў сваім жыцці ствараем мы самі. І я разумею, што калі зараз не выкарыстаю свой шанец, не памяню стаўленне да прыроды ды іншых людзей, то наступны раз мяне ніхто ўжо не выратуе...»

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadezja@vziazda.by

■ Добрая справа

ПАЎСОТНІ ХВАСТОЎ,

АБО ЯК ВЫРАТАВАЦЬ ДЛЯ СЯБЕ СЯБРА

Фота Надзеі БУЖАН.

У прытулку кожны сабака мае сваю будку і вальер, дзе можа пабегаць з сябрамі.

Калі маеце сабаку, тады ведаеце, што кожны раз, калі вяртаецеся дадому, вас з нецярпеннем чакае верны сябар. У Яніны КАЗЛОВАЙ такіх больш за 50! У Лельчыцах яна арганізавала сямейны прытулак «Томас» і разам са сваякамі ратуе сабак і каткоў раёна.

Дай лапу, Герда!

— Я дзесяць гадоў жыла ў Мінску: вучылася, а потым працавала. Калі пераехала ў Лельчыцы, на базу, дзе знаходзіцца фірма таты, перыядычна прыбіваліся бяздомныя сабакі. Я варыла ім кашу і прывозіла. Так цягнулася каля года. Потым мне ўжо мэтанакіравана падкінулі

суды шчання. Калі яно вырасла, нарадзіла тут сваіх дзетак. Яны і сталі першымі хыхарамі нашага прытулку, — раскажыце Яніна.

Ідэю Яніны падтрымалі тата і брат Уладлен. Яны пабудавалі вальеры па перыметры базы, дзе і пасяліліся яе падапечныя. Яшчэ двое сабак зараз жывуць на тэрыторыі іншага прадпрыемства.

(Заканчэнне на 5-й стар. «СГ».)

■ Сустрэча без абцасаў

«Мама — сонца, тата — месяц.

Абое цудоўныя, але не могуць быць разам...»

Дырэктар уласнага дома моды Наташа Поткіна раскажала, чаму нельга настрайваць дзяцей супраць свайго былога мужа

Калі мы завіталі ў кватэру дызайнера адзення, на кухні гудзела сушылка для гародніны і садавіны. А гаспадыня пералівала ў слоікі персікавае варэнне. «Адправіла дзяцей у школу, мужа — на работу, а сама, як бачыце, рэалізоўваю свае кулінарныя фантазіі».

Пра персікавыя чыпсы, вяленыя памідоры ды сукенку з перцаў

Усё, звязанае з працай — шпількі, іголки, кавалкі тканіны, — знаходзіцца ў маёй майстэрні. Дома няма нават швейнай машыны. Тут у мяне іншыя захапленні. Вось частуйцеся: чыпсы з ківі і персікаў. Апошнія некалькі гадоў я захапілася здаровым харчаваннем. Стараюся прыдумваць стравы не толькі смачныя, але і карысныя.

На выхадных не ўтрымалася — накупіла поўны багажнік гародніны. І ажно чатыры скрыні персікаў. Вось наварыла з іх варэння. А таксама пазычыла ў мамы сушылку ды насушыла персікавых чыпсаў. Дзеці іх вельмі любяць. Таксама паспела зрабіць вяленыя памідоры. Магу падзяліцца рэцэптам. Спачатку трэба высушыць таматы чэры, а затым дадаць спецыі і заліць аліўкавым алеем. (Дастала з халадзільніка слоічак.) Вось якая прыгажосць атрымалася! Прыходзьце тыдні праз два — пачастую, яны павінны яшчэ настояцца.

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)

Перцы чылі, якія засталіся ад дызайнерскай сукенкі Наташы ПОТКІНАЙ.

■ Беражыце сябе

ДАПАМОГА ПРЫЙДЗЕ...

Але правілаў бяспекі ніхто не адмяняў

Лічбы, звязаныя з пошукам людзей, сёлета ўражваюць. Адыходзіць грыбны час, але наперадзе яшчэ збор журавін — гэта балоты і блуканне людзей у такіх мясцінах — таксама вельмі вострая тэма. Між іншым, многіх праблем можна пазбегнуць, калі прытрымлівацца простых правілаў бяспекі.

Калі вы згубіліся...

Самае важнае правіла: не панікаваць. Гэта цяжка, але пастарайцеся: паніка, разгубленасць, неразуменне, куды бегчы, адымае самыя каштоўныя сілы, якія патрэбны чалавеку для таго, каб пратрымацца, пакуль яго знойдуць. Пасядзіце, падумайце пра іншае, абдыміце дрэва.

Калі спрабуеце выбрацца, выходзьце толькі ў светлы час сутак. Не ідзіце ўначы і ў прыцемках. Калі выйшлі да прасекі, трымайцеся яе, не вяртайцеся зноў у лес, таму што падобныя мясціны ратавальнікамі даследуюцца ў першую чаргу, так званыя лінейныя працосы робяцца і па дарогах і рэках. Ubачылі раку — ідзіце ўніз па цячэнні. Трымайцеся таксама лініі электраперадачы — яна абавязкова выведзе ці на дарогу, ці да населенага пункта. Вы ў лесе, нічога не знайшлі, а ўжо вечарэ? Пакуль светла, арганізуйце месца для начлегу з падручных сродкаў (напрыклад, галінак, калі ёсць дажджавік, накіньце зверху, гэта дапаможа захаваць цяпло).

Па магчымасці, развядзіце вогнішча, выкарыстоўвайце хвойныя галінкі, каб стварыць добры дымавы сігнал, ён бачны здалёк, вас лягчэй будзе знайсці.

Калі збіраецеся ў лес, заўсёды апранайце яркую вопратку. Цяпер папулярнае адзенне так званага колеру хакі, але падобная афарбоўка прыдумлялася вайскоўцамі для таго, каб хавацца. Пры сабе абавязкова трэба мець хоць бы якую ежу і ваду. Абавязкова паведамляйце сваякам аб месцы, дзе вы ўвайшлі ў лес, каб калі вы заблукаете, людзі ведалі, адкуль пачынаць пошукі. Важна мець пры сабе тэлефон і берагчы зараднік. Калі згубіліся, паведамляйце аб гэтым на нумары 101, 112.

Збіраецеся стаць валанцёрам?

Па-першае, вызначцеся, ці гатовы вы фізічна і псіхалагічна гэта рабіць, інакш пасля самі можаце стаць чалавекам, якому патрэбна дапамога. Па-другое, падрыхтуйце неабходныя рэчы: яркую вопратку, некалькі пар шкарпэтак ды нацельнай бялізны, адпаведны абутак.

Зразумела, з сабой трэба мець ліхтарык, ахоўныя акуляры, пальчаткі.

Калі вы прыбылі на месца, павінны цалкам падпарадкоўвацца камандам прафесіяналаў (немагчыма навічкам «у двух словах» раскажаць, як вядзецца пошук, гэтаму вучаць на спецыялізаваных трэнінгах). Не праводзьце пошукі самастойна, не бярыцеся за справу ў цёмны

час сутак, каб не давалося ратаваць яшчэ і вас. Абавязкова неабходна паведамляць аб сваім прыбыцці, і адзначаць, калі вы выходзіце. Важна сачыць за часам, каб самім не застацца ў лесе. Так, многія хочучы дапамагчы, але ў стрэсавай сітуацыі нярэдка страчваюць сувязь з рэальнасцю.

Гэтыя рэкамендацыі прадставіла Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа — адна з арганізацый, якая выязджае на пошукі людзей.

Як шукалі Максіма

— *Згубіўся блізка чалавек. У якіх сітуацыях можна звяртацца ў Чырвоны Крыж, а калі — у іншыя інстанцыі?*

— Найперш трэба звяртацца ў аддзелы Міністэрства ўнутраных спраў па месцы пражывання. Пры неабходнасці МУС прыцягвае да пошукаў нас. Калі прыбываем на месца, ступаем пад кіраўніцтва каардынуючага органа і выконваем пастаўленыя задачы, у тым ліку і працосы пэўных квадратаў, — расказвае начальнік аддзела па надзвычайных сітуацыях і пошуку Беларускага Чырвонага Крыжа Дзмітрый РУСАКОУ. — Для нас найбольш цяжкімі сталі пошукі 10-гадовага Максіма Мархалюка, туды былі накіраваны два падраздзяленні — атрады хуткага рэагавання «Гродна» і «Іслач», разгорнута палатка Чырвонага Крыжа, праводзілася першапачатковая рэгістрацыя тых, хто прыбываў. У гэтай маштабнай аперацыі разам з прадстаўнікамі МУС і МНС удзельнічалі прадстаўнікі розных арганізацый і прадпрыемстваў. Ды і жыхары Новага Двара аказаліся настолькі адкрытымі і гатовымі падтрымаць ратавальнікаў, што людзі гатавалі ў сабе ежу на пліце і прыносілі да нашых палатак. У нас збіралася вялікая колькасць кансерваў, закатак. Давалося аказваць і першую дапамогу, прычым такія выпадкі былі неадзінкавыя. Так, мы два разы выклікалі хуткую дапамогу на поле, таму што пошукавікам становілася дрэнна. Вялікую работу правялі па псіхасацыяльнай падтрымцы. Блізкія, сябры, аднавяскоўцы таксама знаходзяцца ў крызіснай сітуацыі, над імі лётаюць верталёты, ездзяць валанцёры на джыпах, працуюць ратавальнікі. І, зразумела, людзям трэба было дапамагчы спраўляцца са стрэсам.

Нашы спецыялісты працавалі на базе Навадворскай школы, адпаведныя заняткі правялі з дзецьмі ад першага да адзінацатага класа. Мы сустрэліся з педагогічным калектывам, таму штамаці Максіма працуе ў гэтай школе. Адпрацавалі з баць-

— *Чым могуць нашкодзіць «стыхійныя» валанцёры?*

— Па-першае, яны могуць згубіцца. Па-другое, парушыць следавы малюнак, убраць нейкія рэчы, якія для прафесіяналаў маюць вялікае значэнне. Напрыклад, паламаная галінка для валанцёра, які толькі ўвайшоў у лес, нічога не значыць, а для лесніка ці іншага спецыяліста — гэта вельмі многа.

— *На пошукі Максіма выязджалі тысячы добраахвотнікаў з усёй Беларусі. Ці заўсёды вялікая колькасць людзей — гэта добра?*

— Чырвоны Крыж зараз быў не гатовы да адначасовага прыняцця такой вялікай колькасці людзей і каардынацыі іх работы. Думаю,

Фота Анатоля Кіеўскага

камі класа, у якім вучыцца хлопчык, з бацькамі сяброў Максіма.

— *Чаму такая важная дапамога грамадскасці?*

— Абучаныя каардынатары пошуку могуць узяць сабе ў каманду некалькі непадрыхтаваных людзей і праводзіць мерапрыемствы па зададзеных квадратах. Можна паглядзець, што тэрыторыя пошуку тут вялікая і неаднастайная: ёсць палі, прылескі і пушча — лес у некранутым выглядзе. Тут і прайсці цяжка, а трэба яшчэ і шукаць. Таму і было прыцягнута столькі сіл і сродкаў. Пры дапамозе добраахвотнікаў закрылі больш дэталёва вялікія квадраты. Гэта датычыцца не толькі працосаў, але і выстаўлення пікетаў, калі б, напрыклад, дзіця выйшла сюды, яны б яго ўбачылі. З боку валанцёраў, якія прыбывалі, часам ідуць нараканні, што іх выкарыстоўваюць неэфэктыўна. Гэта не так, проста бываюць розныя задачы. За гэты час многія людзі вырашылі да нас далучыцца, прайсці навучанне і апраць форму з чырвонымі крыжамі.

— *Чым могуць нашкодзіць «стыхійныя» валанцёры?*

— Па-першае, яны могуць згубіцца. Па-другое, парушыць следавы малюнак, убраць нейкія рэчы, якія для прафесіяналаў маюць вялікае значэнне. Напрыклад, паламаная галінка для валанцёра, які толькі ўвайшоў у лес, нічога не значыць, а для лесніка ці іншага спецыяліста — гэта вельмі многа.

— *На пошукі Максіма выязджалі тысячы добраахвотнікаў з усёй Беларусі. Ці заўсёды вялікая колькасць людзей — гэта добра?*

— Чырвоны Крыж зараз быў не гатовы да адначасовага прыняцця такой вялікай колькасці людзей і каардынацыі іх работы. Думаю,

іншыя пошукавыя атрады таксама. Але для нас гэта ўжо атрыманы ўрок, мы будзем развіваць структуру кіравання спантанымі валанцёрамі.

— *Ці шкодзяць пошукам парадзі экстрасенсаў, празорліўцаў, магаў?*

— Яны, канешне, звяртаюцца, але з нашай практыкі не магу прывесці ніводнага прыкладу, калі гэта дапамагло. Ратавальнікам і так цяжка, яны рагуюць на папрокі «чаму не шукаеце». А як сябе паводзіць валанцёру, якому заяўляюць, што нібыта чалавек ведае, што трэба шукаць нейкі шэры дом з падвалам? Гэта дэстабілізуе, парушае структуру работы па ўжо зададзеных кропках. Часам бывае, людзі кажуць, што бачылі прапаўшага. Гэты тры-чатыры назад мы да гэтага рэзка адносіліся, цяпер прызвычаліся, проста спакойна адпрацоўваем элемент. Многім людзям хочацца паўдзельнічаць у пошуках, быць карыснымі, часам ім можа і падацца, што яны бачылі некага падобнага. Калі столькі ўсюды паказвалі згубленага хлопчыка, міжволі ўзнікае адчуванне, што ты яго бачыў.

У нас з Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях ёсць сумесная распрацоўка — выкарыстоўвалі таксама і на гэтых пошуках — праграма «МНС Беларусі: дапамога побач». У ёй днямі з'явілася спецыяльная ўкладка: паведамляць аб тым, хто згубіўся. Любы, хто скачаў праграму на платформе Android, можа ўвайсці ў яе, і адразу будзе бачна, дзе ён знаходзіцца. Тут можна напісаць кароткі зварот, які ўбачаць ратавальнікі. Гэта распрацоўка цяпер актыўна тэсціруецца, будзем яе паляпшаць. Як бачыце, з дапамогай няхітрай рэчы людзі, якія згубіліся ў лесе, змогуць сабе дапамагчы.

Дамашні ўрок «АБЖ»

Каб дзіця не згубілася, мала заняткаў у садках і школах, ды і ад прафілактычнай гутаркі не будзе ніякай карысці. Над гэтым трэба працаваць карпатліва, ці не кожны дзень, прычым пачынаць з самага пяшчотнага ўзросту.

Малы ў горадзе

Зусім маленькія дзеткі заўсёды «хвосцікам» ходзяць за бацькамі, але гарантый, што вы іх не згубіце, напрыклад, у транспарце ці гандлёвым цэнтры, няма. Таму самае першае, чаму мы павінны навучыць малого — адказваць на пытанні, як завуць яго самога, маму, тату, якое прозвішча і адрас, а яшчэ лепш тэлефонны нумар бацькоў. Можна пакласці ў кішэню дзіцяці запіску з гэтай інфармацыяй, а можна зрабіць спецыяльную нашэйку на вопратку.

Калі выбіраецеся ў горад, прагаворвайце з малым назву вашай станцыі і той, на якую кіруецеся. Лічыце, колькі прыпынкаў праехалі, які нумар маршрута. Паспрабуйце прыкінуцца, што задрамалі, каб дзіця вас пабудзіла на патрэбным прыпынку. Паверце, праз некалькі гадоў у вас не будзе балець галава аб тым, што сын ці дачка недзе могуць згубіцца, бо яны будуць здольныя даехаць дадому самастойна. Цудоўна, калі дзіця пры гэтым яшчэ ўмее арыентавацца па карце і знаходзіць маршрут пры дапамозе гаджэтаў.

Асцярожна: незнаёмцы

Назірайце за людзьмі на вуліцы. Пакуль дзіця маленькае і цалкам вам давярае, можна вучыць правілам бяспекі. Звярніце ўвагу на таго, хто кінуў брудную паперку пад ногі, а не ў сметнік, на людзей у нецвярозым стане, на тых, хто нешта ламае. Гэта добрая падстава пагаварыць аб тым, што бываюць кепскія ўчынкi, што ёсць людзі добрыя і дрэнныя, і што нельга давяраць усім дарослым. Адсюль пераходзім да знаёмства з простымі правіламі: «Калі ты адзін, не размаўляй з незнаёмымі людзьмі, не прымай падарункаў і не ідзі за чужакамі». Пагуляйце ў разведчыкаў, завядзіце пароль. Дамойцеся, што калі незнаёмцы будуць угадваць дзіця пайсці з імі, маўляў іх прыслала маці, не падавацца, калі яны не ведаюць сакрэтных слоў. А ў выпадку небяспекі — крычаць!

Ёсць кантакт

Станьце свайму дзіцяці найлепшым сябрам. Завядзіце добрую звычку яшчэ з дзіцячага садка дзяліцца навінамі. Расказвайце, што з вамі адбылося за дзень і цікаўцеся, як яго правёў малы. Паспрабуйце наладзіць адкрытыя і даверлівыя адносіны з дзіцем, пакуль яно маленькае і праблемы яго «неглыбокія». Калі гэта ўпусціць цяпер, пазней магчыма наладзіць кантакт і не атрымаецца. А такое сяброўства дарагога каштуе. Вы будзеце ў курсе ўсіх перамяшчэнняў дзіцяці, і калі раптам яно недзе затрымалася, ведаць, з чаго пачынаць пошукі.

Ваша кватэра стала «гасцявым» пакоем для сяброў сына ці дачкі? Лішні шум можна пацярпець, затое вы можаце атрымаць масу дастатковай інфармацыі пра жыццё свайго дзіцяці, яго інтарэсы.

Запішыце сыноў і дачок у гурткі і спартыўныя секцыі — у плане бяспекі тут шмат плюсаў: ваша дзіця занята і пад наглядом, плюс вакол яго ствараецца кола з добрых сяброў, якіх аб'ядноўвае хобі.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ. dziazdiula@vziazda.by

■ Фотаздымак з гісторыяй

ЦУДАМ ЗАСТАЎСЯ Ў ЖЫВЫХ

Больш як стагоддзе мінула з той пары, як загрымелі залпы Першай сусветнай. Памяць пра яе захоўваецца ў фотаздымках таго часу ў маім сямейным альбоме. Так склалася, што яна акрэсліла лёс і сям'і майго дзёда Вікенція Дамінікавіча Тычко з вёскі Мілашова Мёрскага раёна. Дзядуля быў амаль беззямельным селянінам, ды багаты на сям'ю. Меў пяць сыноў і тры дачкі.

З прычыны малазямелля ўсе старэйшыя сыны шукалі заробкаў у горадзе. Іван і Юзаф працавалі ў Рызе на будоўлі. Фелікс — на спіртзаводзе. Старэйшы напарнік, з якім здымалі куток, і зімой і летам насіў ватовую шапку, у якой меўся «сакрэт». У канцы змены апускаў яе ў ёмістасць са спіртам і надзяваў на галаву. Дома выціскаў і атрымліваў «санальку», палову чакушкі чыстага спірту. Праўда, гэтыя ўрокі не збілі з толку майго дзядзьку, ён бярог кожную капейку, каб «набыць зямлі, прыдбаць свой кут». Але планы, як і грошы, не збыліся.

Тэрміновую службу Фелікс праходзіў на самай паўднёвай кропцы Расійскай імперыі ў крэпасці Кушка. Падчас вайны іх полк перакінулі на Заходні фронт. У час артабстрэлу пад ім быў забіты конь, а Фелікс моцна ўдарыўся і атрымаў кантузію. Урач у лазарэце папярэдзіў, што ён стане гарбатым.

І сапраўды, у старасці дзядзька рухаўся ледзь не на чацвярэнках. Сям'і не завёў. Вельмі любіў нас, сваіх пляменнікаў. Узяў на выхаванне адну з пяці маіх сясцёр, якая даглядала яго да смерці.

Усе мае дзядзькі ваявалі. А ў 1916 годзе на фронт быў мабілізаваны Франак — мой бацька. Адправіўшы пятага, апошняга сына ў пекла вайны, дзед Вікенцій не вытрымаў, занямог і ў хуткім часе памёр.

Франц спачатку служыў у Эстоніі, адкуль прыслаў фотаздымак (*ён сядзіць*), пазней у раёне Дзвінска.

Сярод салдат склалася небяспечная мода — пасля артабстрэлу збіраць паблізу траншэяў кольцы ўшчыльнення з алюмінію, з яго

выплаўлялі лыжкі. Франц, вядома, не стаяў у баку ад такога «палявання».

Аднойчы, калі бацька пайшоў па здабычу на нейтральную паласу, на пазіцыю наведлася высокае начальства. Салдата, што з'явіўся з варажага боку, абвінавацілі ў «братанні» і загадалі расстраляць. Толькі дзякуючы ротнаму (Франц быў у ліку лепшых радавых) загад быў адменены.

Мінулае стагоддзе было трагічным не толькі для народаў, дзяржаў, але і для сям'яў канкрэтных людзей, у тым ліку і маёй радні.

Дзядзькі, калі працавалі ў Рызе, запрасілі сваю маці, маю бабулю Ганну, прыехаць да іх у госці і сфатаграфаваліся ў фотасалоне. Для саліднасці ёй далі ў рукі кнігу. Сядзіць Іван, злева з вусамі Фелікс і Юзаф. Бабуля Ганна была рашучага характару, відаць, у сваю маці Малгажату, якая пешкі дайшла ў Падмаскоўе, дзе служыў яе муж Дамінік, і несла ражачку (невялікае драўлянае вядзерца) квашанай капусты.

Па Брэсцкім мірным дагаворы тэрыторыя нашага раёна апынулася пад Польшчай, і бацька мой, прайшоўшы выпрабаванні вайной, «прыязмліўся» ў роднай вёсцы.

Стаў працаваць у ксяндза на гаспадарцы і закрыстыянам-служкам пры богаслужэннях.

З прыходам «вызвалення» з Усходу ў 1939-м пачаліся праследаванні святароў.

Напярэдадні вайны быў арыштаваны ксёндз Эліяш, не забыліся прыхапіць і майго бацьку і змясціць палітычных у Беразвечча.

З падыходам немцаў пад Глыбокае выконваўся загад

Шаноўныя чытачы! Конкурс «Фотаздымак з гісторыяй» працягваецца. Мы па-ранейшаму чакаем ад вас цікавых фота з сямейнага альбома. Здымкі (не больш за тры) з гісторыяй дасылайце з адпаведнай пазнакай на адрас: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10а або info@zviazda.by. Найлепшага аўтара чакае прыз. Арыгіналы дасланых фотаздымкаў абавязкова вяртаюцца.

НКВС усіх вязняў пераправіць у тыл. Эвакуацыя рабілася ў страшэннай спешцы. Бацька стаяў у камеры з боку дзвярэй, і калі вартавыя пачалі прыкладамі выганяць арыштаваных, аказаўся незаўважаным. Дачакаўшыся цішыні, ноччу пакінуў вязніцу.

Калона вязняў пад канвоем накіроўвалася ў бок Полацка, каля мястэчка Ветрына наляцелі два нямецкія самалёты, і канвой выканаў загад: пры небяспецы ўсіх расстраляць. Успамінаючы гэтыя падзеі, бацька маліўся, дзякаваў Богу за цудоўнае выратаванне.

Франц памятны мясцоваму насельніцтву як ініцыятар і руплівец аднаўлення нашага касцёла Маткі Боскай Шкаплернай.

У 1949 годзе храм быў ператвораны ў раённы склад. З пачаткам палітычнай «адлігі» больш актыўныя вернікі пачалі збіраць подпісы аб вяртанні святыні.

Бацьку давалося абіваць парогі не толькі абласных упраўленняў, а і рэспубліканскіх, як ён гаварыў, быў на прыёме ў «чырвонага біскупа», напэўна, у старшыні камісіі па справах рэлігіі. Дзякуючы намаганням актывістаў у 1956 годзе касцёл пачаў сваю дзейнасць.

На жаль, з нашай вялікай сям'і застаўся я адзін, а бацька сышоў на 71-м годзе. Вечная памяць яму і ўсім маім памерлым родным.

Альфрэд ТЫЧКО,

в. Ідолта, Мёрскі раён

Культ кнігі прайшоў праз усё маё жыццё ад самага маленства. Ён жыві ў нашай сям'і, хоць бабуля была зусім непісьменная, пры патрэбе распісвалася крыжыкамі, а мама скончыла адзін клас польскай школы, але ўмела чытаць па-руску і па-славянску, бо яе бацька, мой дзед Мікіта, навучыў яе гэтаму.

У нас дома па зімовых вечарах былі лекцыўныя чытанні. Чытала мама, я (навучылася чытаць у пяць гадоў), а бабуля была пастаяннай слухачкай. Яна таксама ведала шмат казак. Ляжым іншы раз на печы, а бабуля апавядае пра Баву Каралевіча, пра сястрыцу Аленку і яе брата Іванку. Мне не надакучвала слухаць гэтыя казкі многа разоў запар. Кніг у сям'і амаль не было. Час майго дзяцінства быў неспрыяльны (я з 1935 года), якраз вайна. Памятаю толькі дзёдава свяшчэннае пісанне і чытанку для малодшых класаў, мамін буквар на польскай мове ды «Палескія рабінзоны». Апошнюю кнігу ахрысцілі «Мірон», бо значэння слова «рабінзоны» ніхто не ведаў.

Вось і чыталі мы іх па вечарах. Лічу, што такія сямейныя чытанні вельмі карысныя, бо яны збліжаюць.

А цяпер у мяне ёсць цэлы стос кніг, падпісаных уласнаручна самімі аўтарамі, і не проста аўтарамі, а дарагімі мне людзьмі. Кніга пакідае ў тваёй душы след, пісьменнік становіцца тваім суразмоўнікам, блізім чалавекам. Ты выношваеш змест кнігі ў сабе яшчэ некаторы час пасля прачытання. А потым звяртаешся да асобных яе месцаў і перачытваеш, а пры перачытванні атрымліваеш не меншую асалоду, чым пасля першага чытання.

Некалькі разоў я не ўстрымалася і напісала падзяку аўтару. Страшнавата пісаць, бо лічыш пісьменніка нейкім недасягальным, а ён аказваецца простым, звычайным, нават блізім табе чалавекам. Данута Янаўна Бічэль, можна сказаць, стала маёй сяброўкай. Праездом мы з дачкой і зяцем нават пабывалі ў яе дома. Які ж гэта чалавек! Чалавек усёабдымнай любові. Як яна бачыць наскрозь, разумее кожнага і можа падтрымаць і дапамагчы ў любы час.

Прачытала кнігу Уладзіміра Ліпскага «Жыві сёння», дзе яго вершы на кожны жыццёвы выпадак, на кожную дату, на ўсякі на-

строй, і напісала яму пра гэта. А ён прыслаў мне сваю кнігу «Усе мы радныя» і параіў радавацца кожнаму дню змянога раю.

Маю кнігу «Пасланец Праметэя» пра Уладзіміра Андрэевіча Калесніка з Калеснікаўскага цэнтра пры Брэсцкім універсітэце. Гэта мой былы выкладчык у педінстытуце, які прывіў любоў да беларускай літаратуры. Тады ён даследаваў творчасць Максіма Танка.

Таксама маю цудоўную кнігу «Скідзель і яго ваколіцы». Скідзельшчына — гэта мая Радзіма, я заканчвала скідзельскую школу. Кніга напісана паводле дакументальных матэрыялаў. У кожным рэгіёне павінна быць створана такая кніга. Можа яны і ёсць у многіх.

Не скажу, што ў мяне вялікая бібліятэка, але ёсць шмат кніг, якімі даражу. Сваім дзеткам я заўсёды чытала ўголос розныя апавяданні, казкі, прасіла іх мне пачытаць, і дачка Лена, і сын Віця цэняць кнігі. У дзяцінстве яны вельмі любілі «Дзіцячую энцыклапедыю» ў 12 тамах. Я тады яе выпісала. Не ведаю, чым яна прыцягвала іх увагу. Там жа малюнкаў асабліва не было, а яны просяць (стаялі гэтыя кнігі на верхняй паліцы кніжнай шафы): «Мама, ну дай нам «пачытаць»

(чытаць яшчэ не ўмелі) «анцыю клапедыю». Я ўжо дастаю, папярэджаю, каб ашчадна глядзелі, а яны пры гэтай «анцыі» могуць прабавіць час, какуль вчэра зварыцца.

І я вельмі задаволеная, што мой праўнучак Мікітка, яму пяты гадоў, любіць слухаць, калі яму чытае мама ці бабуля. Цяпер дзеці маюць шмат цікавых кніг і часопісаў. Мая дачка нядаўна купіла Мікітку кнігу «Цэла чалавека». Яна ў форме азбукі, тэкст там невялікі, але кніга багатая на каларовыя ілюстрацыі, пад якімі нешматслоўныя простыя тлумачэнні. Кожны вечар яны чыталі па адным развароце кнігі, і хлопчык паўтараў, пра што напісана.

Кніга — неацэнны дар чалавеку і нішто яе не заменіць. Ні тэлевізар, ні камп'ютар. Яна была, ёсць і будзе заўжды духоўнай скарбніцай чалавека. Вельмі добра, што ў нашай краіне кожны год і ў розных гарадах адзначаецца свята беларускага пісьменства.

Чытайце і атрымлівайце асалоду ад цікавых тэм і родных слоў. Пакуль мы будзем чытаць і разумець па-беларуску — мы будзем заставацца тымі, хто мы ёсць.

Яўгенія КУЛЕВІЧ,

в. Сялец, Смаргонскі раён.

«Мама — сонца, тата — месяц. Абое цудоўныя, але не могуць быць разам...»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

(На кухоннай шафе заўважаю слоік з перцамі чылі.) Мая сяброўка Ірына Кабаскал напісала кулінарную кнігу «Ад перца да сэрца». Гады два таму на нейкім мерапрыемстве яна мне сказала: «Наташа, у мяне ёсць ідэя наконт вокладкі. Патрэбна сукенка з капусты». Я люблю крэатыўныя ідэі, таму адразу ж загарэлася дапамагчы. Ужо пачала сабе ў галаве круціць гэтую капусту. Праходзіць час, тэлефаную Іры: «Ну што, твая кніга ўжо быццам бы гатова. Калі мне пачынаць скупляць капусту?» — «Слухай, я ўжо перадумала, робім сукенку з перцу чылі», пачула ў адказ.

Самае складанае было знайсці амаль 2000 перцаў чылі. Яны ўсе мусілі быць аднаго колеру, вызначанай формы. Мы аб'ездзілі ўсе рынкі і гіпермаркеты Мінска. Выкладвалі ў Фэйсбуку, як набываем гэтыя перцы, як лічым, але ніхто не ведаў, навошта (смяецца). Сукенку я зрабіла за два дні. Яна была непаздэманная, не ведаю, як Іра ў ёй хадзіла.

Перац чылі вельмі хутка псуецца, таму частку Ірынай сукенкі адразу ж давезла дадому і высушыла. Некалькі дзён кватэра была насычана водарам перцу чылі. Гэта быў сакавік — якраз сезон грыпу. Паверце, у нас у кватэры ніводнага мікроба не было. У выніку сукенка ператварылася ў 200-літровы мяшок засушаных перцаў. Я сабе на памяць пакінула слоічак. Астатнія аддала Ірыне. Як яна імі распарадзіцца, даведаецца на прэзентацыі кнігі. Дарэчы, хутка да нас прыедуць прадстаўнікі Кнігі рэкордаў Гінеса, каб зафіксаваць стварэнне сукенкі з 2000 перцаў чылі. Рытуемся праславіць нашу краіну на ўвесь свет.

Пра камандзіроўку ў Кітай, спекуляцыю дзецямі і сінія валасы

Я ўмоўна падзяліла сваё жыццё на чатыры роўныя часткі. Дом (усё, што тычыцца ўтульнасці, гатоўкі), сям'я (дзеці, муж, бацькі), работа і я, любімая. Як толькі знаходжу баланс паміж гэтымі чатырма «кітамі», тады ўсё атрымліваецца, усё шчасліва.

БЛІЦ-АПЫТАНКА

— Вы ствараеце сцэнічныя вобразы для Іскуі Абалян, Анжалікі Агурбаш, Наталлі Падольскай, Паліны Смалавай. Для каго з замежных зорак марыце штосці пашыць?

— З задавальненнем стварыла б які-небудзь вобраз для Мадонны. Двойчы была на яе канцэртах. Мне падабаецца яе правакацыйны стыль.

— А для мужчын?

— Напэўна, для балета Мадонны (смяецца). Я мала працую з мужчынамі.

— Ці хацелі б самі выйсці на подыум?

— Дэманструю адзенне ў жыцці. На ўсіх вечарынках у асноўным я ў сукенках свайго дызайну. Што датычыцца подыума, там ёсць вызначаныя стандарты. Я пад іх не падыходжу са сваім маленькім ростам. Праўда, некалькі гадоў таму прыняла ўдзел у дабрачынным паказе чырвоных сукенак. Вельмі хвалявалася. Звычайна я па іншы бок подыума. А тут трэба было не проста прайсціся, а пранесці ідэю мерапрыемства: мы збіралі грошы на лячэнне дзяцей з пракама сэрца. Сукенку адмыслова для гэтага мерапрыемства шыла, вобраз прыдумвала, каб адпавядаў майму лёгкаму гуліваму ўнутранаму свету і ў той жа час нагадваў пра любоў да бліжняга.

— Калі б вы былі на маім месцы, якое пытанне задалі б сабе ў якасці апошняга?

— Такага пытання мне яшчэ ніхто не задаваў (задумваецца). Напэўна, пра планы на будучыню. Я творчы чалавек. У мяне заўсёды вельмі шмат новых праектаў у галаве. Нядаўна адкрыла свой канал на YouTube. Называецца «Школа моды Наташы Поткінай». Буду здымаць у асноўным ролікі пра тое, як дзецям пашыць сабе нейкае адзенне. Магчыма, камусьці такім чынам дапамагу развіць творчыя навыкі, наблізіцца да сваёй мары. Ну, і асноўны мой праект — будаваць светлую будучыню разам з новым мужам.

вья. Як толькі пачынаю зацыклівацца на нейкай частцы асобна, тады ўсё ляціць дагары нагамі.

Перад разводам мы з першым мужам вырашылі пажыць асобна. Бо была яшчэ нейкая надзея: магчыма, памірымся. А дзецям я сказала, што тата з'ехаў у Кітай у камандзіроўку на паўгода. Але спроба выратаваць сям'ю аказалася няўдалай. Калі прынялі канчатковае рашэнне расставіцца, я пагаварыла з дзецямі — сыну тады было сем гадоў, Эвеліне — тры з палавінай. Сказала, што мама — сонца, а тата — месяц. Яны абое цудоўныя, але не могуць быць разам. І што дзеці ў гэтым невінаватыя.

Некаторыя мамы забараняюць дзецям бачыцца з татам. Я ж супраць былога мужа іх не настрайвала. Наадварот, ініцыявала сустрэчы. Разумею, што ёсць рэчы, якія толькі тата можа даць сыну і дачцэ. Што датычыцца спекуляцыі дзецямі, маўляў «ты ніколі іх не ўбачыш» — гэта вялікая памылка жанчын. Дзеці не павінны пакутаваць у гэтай сітуацыі. Пройдзе час, яны вырастуць, пачнуць аналізаваць і не даруюць маці. Пасля разводу прайшло сем гадоў, пакуль мае дзеці мяне ні ў чым не абвінавацілі. Яны падтрымліваюць адносіны са сваім татам і сяброуюць з маім новым мужам.

За апошні год маё жыццё кардынальна памянялася. Нарэшце я закахалася і другі раз выйшла замуж. Дзяцей сітуацыя задавальняе. Мама шчаслівая. У дачкі з'явіўся сябар,

які з ёй паходзіць па крамах, купіць сшыткі ці калготкі. Сын можа пагаварыць з ім на нейкія мужчынскія тэмы. Дзеці ўспрымаюць майго другога мужа як сябра. Я не збіраюся ні ў якім разе рабіць так, каб ён замяняў ім тату. Бо тата заўсёды адзін. А тое, што ён можа даць і дадаткова любоў ды клопат — гэта толькі дваіное шанцаванне маім дзецям.

Летам Эвеліна папрасіла мяне пафарбаваць ёй валасы ў колер марской хвалі. Я падумала: а чаму б і не? Гэта ж не дзірка ў языку, а

брата. Абшывала любімых унукаў з ног да галавы. Усе летнія вакацыі я праводзіла ў яе ў Навагрудку. Кожны вечар бабуля штосьці шыла ці перашывала на сваёй старэнькай «зінгераўскай» машыныцы. Я ж сядзела побач і з абрэзкаў стварала сукенкі для сваіх лялек. Потым для лялек сваіх сябровак. Дзядуля разводзіў трусю, і аднойчы я шыла сваёй Барбі трусінае футра (смяецца).

Мой тата ўсё жыццё прысвяціў рэстаўрацыі. Быў час, калі ён ездзіў па вёсках і збіраў элементы беларускага побыту. Аднойчы ўзяў з сабой і мяне. Мы знайшлі ў сваякоў куфар, проста завалены саматканымі тканінамі. Чаго там толькі не было — і ручнікі, і пакрывалы, і абрусы. Мне ўвесь гэты скарб дазволілі забраць. У выніку нарадзілася мая новая калекцыя, якая так і называлася, — «Куфар». Пах сырасці з саматканай тканіны я вывела, але водар даўніны захаваўся. Гэта дадало шарму калекцыі. Яна была, дарэчы, дастаткова сучасная. І на «Млыне моды» ўвайшла ў дзясятку найлепшых калекцый.

Вельмі люблю рэчы з гісторыяй. Учора на Ждановіцкім рынку зазірнула на Поле цудаў. Вось гэта мой новы набытак (паказвае рарытэтную сярэбраную цукарніцу). Вельмі даражу вунь тымі распіснымі

ротам Мінска», што на Прывакзальнай плошчы, аднавілі скульптуры салдата, інжынера, калгасніцы ды партызанкі. Што цікава, інжынера славуцы скульптар Уладзімір Жбанаў зрабіў падобным на майго тату. Праўда, ён у мяне не такі стройны, але твар пазнавальны. Не ведаю, які я ў жыцці след пакіну, але мой тата, канешне, «наследзіў» канкрэтна.

Тата са Жбанавым не толькі супрацоўнічалі, але і сябравалі. Агульныя праекты ствараюцца, калі людзі на адной хвалі, калі яны адно аднаго адчуваюць. Літаральна на выхадных мы ўсёй сям'ёй наведвалі яго магілу. Бачу, што тата вельмі перажывае. Гэта быў адзін з самых блізкіх людзей у яго жыцці.

Пра спартыўныя шкарпэткі, 35-ы памер абутку ды патрэбу дзяліцца

Учора сустрэлі з мужам жанчыну, якая надзела спартыўныя шкарпэткі з туплямі на абцасах. Мы ледзь стрымаліся, каб не засьмяцца. Мне пашанцавала: мама мала таго, што сама паказвала прыклад, дык яшчэ і аддала мяне ў 13 гадоў у школу Сашы Варламава, а ў 16 гадоў у школу прыгажосці Лікі Ялінскай (Анжалікі Агурбаш). Там былі педагогі, якія прывілі пачуццё

«Гэты сямейны герб намалевала мая мама. Ён мне нагадвае, хто я і адкуль».

ўсяго толькі валасы. Сама ж некалі такой была. У 16 гадоў пафарбавала сабе валасы ў сіні колер (смяецца). Мы купілі адмысловыя тонікі, якія хутка змываюцца, і навялі прыгажосць. Я сабе за кампанію таксама пафарбавала кончыкі, праўда ў чырвоны колер. У мяне дачка часта выступае на сцэне — спявае, іграе на флейце. Сын з першага класа ходзіць з дзвюма завушніцамі ў вуху. Дзеці такія ж творчыя, як і я, любяць эксперыменты.

Я сабе ў жыцці паставіла дзве галоўныя мэты: гарантаваць сваім дзецям бяспеку і здароўе. У астатнім нельга падаўляць іх свабоду. Трэба раскаваць, што можа здарыцца ў розных сітуацыях, але выбар пакідаць за імі. Калі пастаянна абмяжоўваць і ўсё забараняць, на даверлівых адносіны можна забыцца.

Пра трусінае футра, сямейны герб і скульптура Жбанова

Бабуля прыезджала да нас у гасці заўсёды з двума чамаданами: адзін — для мяне, другі — для

французскімі кубачкамі. Іх з набору толькі тры заставалася, дык я апошнія ўхапіла. Хоць яны крыху патрэсканыя, але як падумаю, што, можа быць, якая-небудзь графіня з іх піла, дык на душы цяплей...

У мяне над камянам вісіць герб. Яго намалевала мая мама. І падарыла мне на 30-годдзе. Гэта адзін з гербаў, якія выкарыстоўвалі Поткіны. Ён мне нагадвае, хто я і адкуль. Недзе ў 90-х гадах мама пачала пісаць кнігу пра сваю сям'ю. Потым натхніла і тату. Ён звярнуўся ў архівы. Аказалася, прозвішча Поткін мае англійскія карані, у нас нават знайшліся сваікі ў Англіі.

Ганаруся сваім татам. У мяне нават ёсць адмысловы экскурсійны тур па Мінску для бізнес-партнёраў і сяброў, якія прыязджаюць з іншых краін. Ваджу іх па горадзе і паказваю будынкi ды скульптуры, да якіх прыклаў руку Валерыі Поткін. Напрыклад, менавіта яму належыць ідэя ўсталяваць калю Ратушы бронзавы «Экіпаж», на плошчы Незалежнасці — «Доіліда». Менавіта дзякуючы яго настойлівасці на «Ва-

густу, любоў да сябе, навучылі этыкету, догляду за сабой.

У Мінску хапае мадэльных школ. Але ж не кожная дзяўчына марыць быць мадэллю. Таму важна, каб была школа, дзе раскажуць, як быць прыгожай дзяўчыне любога росту і дастатку. Якраз такую школу прыгажосці мы з сяброўкай думаем адкрыць.

Як любая жанчына, я люблю прыгожыя рэчы. Маю вельмі шмат сукенак і тупелькаў. Але большасць з іх не затрымліваецца ў мяне надоўга. Шмат свайго адзення, у тым ліку і з уласных калекцый, аддаю дзецям з праблемных сем'яў. У мяне ж маленькі рост, нашу 35-ы памер абутку.

У маім жыцці быў перыяд, калі я толькі брала. Цяпер адчуваю патрэбу аддаваць, бо ўжо ёсць чым падзяліцца. З задавальненнем удзельнічаю ў дабрачынным праектах. Стараюся дапамагчы менавіта дзецям. Прычым грошы тут, як праціла, не асноўнае. Важней запоўніць пустату, чамусьці навучыць.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadzieja@zviazda.by

■ Нататкі таткі

Прывітанне ад прабабулі, або Хварэць забараняецца

Нашай сям'і пашанцавала. Мне на рабоце прапанавалі дзіцячую пуцёўку ў адзін «казырны» санаторый. Больш за тое, яе давалі задарма. Заставалася толькі ўзяць адпаведную даведку аб тым, што дачка мае патрэбу ў аздараўленні. Але ў паліклініцы нам адмовілі. А усё таму, што за апошнія шэсць гадоў малая не звярталася па дапамогу лекараў. Не хварэла яна ні на грып, ні на ангіну, ні на што... Так што засталіся мы без пуцёўкі...

Гэта было гадоў восем таму. Старэйшая дачка вырасла. Падрастае сярдняя і малодшы сын. Не скажу, што мае дзеці ўвогуле не прастуджаліся. Але яны хварэюць у некалькі разоў менш чым суседскія. І гэта факт.

Сакрэт у тым, што кожны год позняй восенню я гатую беларускі «антыпростудзін». Так гэты цудадзейны сродак называла мая бабуля Таня. Менавіта яна і пакінула каштоўны рэцэпт мне і маім дзеткам.

Ну, паехалі! Бяром чорную рэдзьку сярэдніх памераў (не маленькую) і мыем. Разразаем яе амаль напалову з боку хвосціка. Потым вельмі акуратненька выразаем сярэдзіну рэдзькі, яе нутро. Робім гэта так дакладна, каб, калі прыкладзем другую палову з хвосцікам, у нас атрымалася зноў цэлая рэдзька. А цяпер бяром тры сталовыя лыжкі мёду і кладзем у падрыхтаваную пустую сярэдзіну рэдзькі. Затэм у нас пачынаюць дзейнічаць працэсы дыфузіі і прыроднай хіміі. Мёд уступае ў рэакцыю з мякаццю рэдзькі і робіцца такі празрысты залацісты напой. Мёд выцягвае ўсе сокі з гародніны не імгненна, а за два-тры дні. Таму я бяру рэдзьку, стаўлю ў глыбокую міску — і ў халадзільнік.

Потым пераліваю напой у невялічкі слоічак і «антыпростудзін» гатовы. Цяпер засталася, мабыць, самае складанае. Трэба ўжываць гэты напой як сапраўдныя лекі — пакрысе. У мяне адной добрай рэдзькі хапае на чатыры дні. Даю дзецям па адной чайнай лыжачцы ранаіцай да сняданку і па адной перад сном. Каб цалкам падрыхтаваць малых да халадоў, спатрэбіцца мінімум 3—4 рэдзькі.

Бутэрброды

і дэсерт выхаднога дня

А яшчэ у суботу і нядзелю мы зімою робім бутэрброды а-ля агонь. Для іх бярэцца часнок (колькі не шкада), чысціцца і крышыцца вельмі дробна. Потым на той жа часночніцы здрабняем 50—100 грам цвёрдага сыру. Змешваем сыр, часнок і маянэз. Падрыхтаваную сумесь намазваем на невялікія кавалачкі белага хлеба і зверху кладзем палоску ківі. Проста? Так, але часнок у такой рэцэптуры чысціць усе «дзіркі» твару і дыхаць потым лягчэй.

Акрамя таго, я часцяком раблю ў суботу просты дэсерт, які ўзмацняе імунітэт. Змешваю жменю грэцкіх арэхаў, палову цвёрдага яблыка, падзёртага на сярэдняй тарцы, і адну сталовую лыжку мёду.

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@zviazda.by

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Туды дзеці прывялі знясіленую аўчарку, бо не змаглі пракарміць. А другі пастаялец — гэта метыс аўчаркі Герда. Яніна знайшла яе скалечанай і забрала дадому. Верагодна, жывёла трапіла ў пастку: ад лапы засталася толькі голая костка. Гэта быў снежань, Герда замярзала на вуліцы. На той момант уся ветэрынарная дапамога была для Яніны ў навінку, але лапу ўдалося выратаваць. Калі Гердзе стала лепш, яе перасялілі ў вальер.

Цяпер Яніна ўжо амаль профі па медыцынскай частцы — ведае, як лячыць усе тыповыя захворванні, сама робіць уколы, праводзіць прафілактыку ад блох. Адзінае, як прызнаецца, не навучылася яшчэ ставіць кропельніцы. А калі патрэбна стэрылізацыя, яна звяртаецца да мазырскага ветэрынара. Насамрэч, па ўласным досведзе скажу, нават у сталіцы знайсці добрага спецыяліста даволі цяжка. А ў раённых ветстанцыях часам большае, на што здольныя ўрачы, — патравіць глістоў.

Да таго, як высіць ў дэкрэт, Яніна займалася сабакамі сама. Іх было тады менш. Потым стаў дапамагаць брат, перш за ўсё, фізічна: кожны дзень ён развозіць ваду і разносіць мяса. Яніна цяпер больш займаецца са шчанюкамі. У гэтым ёй дапамагае дачка Алісія. Разам з маці дзяўчынка штодзень наведвае прытулак і перажывае за кожнага гадаванца.

Дома ў Яніны кот, кошка ды сем сабак. Шасцёра з іх — былыя бяздомныя, адзін — бацькоўскі ратвейлер. Раней бацькі заўсёды трымалі па два ратвейлеры, але цяпер месца ў хаце і ў сэрцы занялі выратаваныя жывёлы.

Яшчэ ў Яніны жывуць восем кацянят, якіх знайшла ў лесе яе маці. Нехта туды іх прывёз і пакінуў. Цяпер кацяняты жывуць у невялікай драўлянай прыбудове. Раней іх зачынялі ў гаражы на ўвесь час, каб не збеглі. Але некалькі дзён таму да нашага візіту нехта сунуў свой нос у гараж, а малыя, з'явіўшыся на вуліцы, не разбегліся. У планах Яніны зрабіць гадаванцам пляцоўку для гульні і паліцы для ляжанак.

Сабака — не рэч...

Яніна ведае лёс кожнага сабакі са свайго прытулку. Гэтым летам, напрыклад, падабралі Пуму. У вёсцы, 20 кіламетраў ад Лельчыц, нехта выкінуў шчаня лайкі. Людзі патэлефанавалі Яніне. «Калі я прыехала, сабака быў у балотнай яме і не мог хадзіць — змарне-

ПАЎСОТНЫ ХВАСТОЎ

Кацяняты з лесу хутка сталі ручнымі.

лы, з атрафіяй мышцаў, ды і яшчэ адзічэлы. За некалькі месяцаў Пума ад'елася і стала даволі вялікай, але да чалавечых рук так і не прывыкла».

«Цяжка было, калі я адкрыла групу «УКантакце» аб страчаных і знойдзеных сабаках і ўбачыла пост пра свайго шчанюка, якога аддала новым сталічным гаспадарам. Ён стаіць у цэнтры Мінска, а я за 350 км, і гэта ў 22 гадзіны вечара».

Некаторых сабак прыходзіцца лавіць месяцамі, іншых уласныя гаспадары самі падкідваюць у прытулак. Так тут апынулася Лакі, якую ноччу запёрлі ў адзін з вальераў. Чорную Абі падабралі, калі яна ўжо прымерзла да лёду. Ехаў брат ранаіцай на работу і ўбачыў, што на прыпынку брэша сабака. Увечары Яніна разам з братам завітала на гэтае месца, каб праверыць, што здарылася: «Прыязджаем, таго сабакі ўжо не было, а пад лавачкай свецяцца вочы. Гэта была Абі, напэўна, яе збілі ранаіцай. Яна была ўся ў крыві, прымерзлая да прыпынку. А той сабака, якога брат бачыў ранаіцай, аказваецца, стаяў там цэлы дзень, клікаў на дапамогу. Потым высветлілася, што ў Абі

быў пераламаны таз. Яна трохі прыкульгвае і цяпер».

Ёсць у Яніны адзін сляпы сабака. Ён у свой час зрабіў падкоп у вальеры і перабраўся да суседа. Зараз яны жывуць разам, але, паглядзеўшы на гэтага сабаку, разумееш, што ён сябе нейкім не такім не адчувае — ужо прызвычаіўся. А прывезлі яго з Мінска — запалоханага. Ён на вуліцы біўся галавой аб машыны і спаў пад праліўнымі дажджамі. Галава была разбітая, вуха адарвана. Бачна, што з яго здзекаваліся. Ён дагэтуль баіцца мужчын, калі чуе голас або пах.

Сярод дварнякоў выдзяляецца Тоні — гэта вялікі прыгожы пародзісты ганчак. Падабралі яго на дарозе. Ён амаль падаў, яго ледзь не збіла машына. Калі Яніна адчыніла дзверы сваёй легкавушкі, ён залез і кампактненька ўлёгся на пярэдняе сядзенне. У прытулку ад'еўся — і стаў ладным сабакам. Выкінулі яго як адпрацаваны матэрыял з-за немагчымасці дапамагаць на паляванні: у Тоні выпалі амаль усе зубы.

Жыве ў прытулку і цэлая сям'я з лісінай нары. Сабаку Нору выгналі з хаты, калі даведаліся, што яна цяжарная. Вось яна і знайшла для сваіх шчанюкоў схованку. Ля нары іх выпадкова ўбачыла Яніна, пэўны час прывозіла ежу: першапачаткова маці не падпускала блізка да малых, таму брала кавалкі і адносіла шчанюкам, а сама не ела. Калі пачаліся дажджы, Нора адвяла малых да сваёй былой хаты. Там іх і забрала Яніна, бо былым гаспадарам яна ўжо была не патрэбна.

Энерджайзеры

шукаюць новы дом

Калі мы прыехалі ў прытулак, адзін з сабак гуляў па тэрыторыі. Аказваецца, напярэдадні таварышы, з якімі ён разам жыве ў вальеры, зрабілі падкоп. Усе пагулялі, панасіліся за плотам і вярнуліся дамоў. А ён застаўся, і цяпер не даецца ў рукі.

Па нечаканым супадзенні суседзямі прытулку з'яўляецца арганізацыя па адстрэле сабак. Па сутнасці, калі б не Яніна, усімі жывёламі заняліся б менавіта гэтыя суседзі, бо дзяржаўнага прытулку

ў раёне няма. Але не гэта страшна. Справа ў тым, што сабакі па-за вальерам выбягаюць на дарогу, а там моладзь носіцца на машынах так хутка, што, на жаль, некаторыя ўцекачы так і застаюцца на тым асфальце...

У прытулку шмат дарослых сабак, якім не так лёгка знайсці гаспадара. Яніна ўжо пагаджаецца, каб яны засталіся ў яе, але малыя шчанюкі актыўна шукаюць сабе новы дом. Асабліва прывабныя тры энерджайзеры, якія на люту скачуць на рукі і лашчацца нават да незнаёмых людзей.

Сабакі ў Яніны жывуць дагледжаныя ў вялікіх вальерах, таму і шукаюць яны новых гаспадароў, якія пра іх будуць клапаціцца, а не проста пасадзяць на ланцуг. Яніна паказвае, што ў яе сабак ёсць своеасаблівыя катакомбы з эстакадамі, дзе яны гуляюць. Ім гэта вельмі падабаецца. Абы каму яна сваіх падапечных не аддае: заўсёды цікавіцца, у якіх умовах яны будуць жыць. Выпадкі бываюць розныя: «Цяжка было, калі я адкрыла групу «УКантакце» аб страчаных і знойдзеных сабаках і ўбачыла пост пра свайго шчанюка, якога аддала новым сталічным гаспадарам. Ён стаіць у цэнтры Мінска, а я за 350 км, і гэта ў 22 гадзіны вечара. Тое, што я адчула... У мяне была практычна істэрыка. Добра, што за гэтай інфармацыяй я знайшла пост, з якога даведалася, што іншы чалавек ужо не проста яго сфатаграфавалі, а падабраў. Я ўладкавала шчаня на платную ператрымку. Усё добра скончылася, а магло б быць зусім па-іншаму». Прайшоўшы праз пакуты, шчаня зараз атрымала сям'ю, якая сапраўды пра яго клапаціцца.

Вядома, шмат грошай сыходзіць на тое, каб накарміць усіх выхаванцаў. Гэта, як і іншыя пытанні, тут вырашаюць усёй сям'ёй. Раз у некалькі дзён брат ці тата бяруць свежае мяса і субпрадукты на мясцовым мясакамбінаце. Але часам здараюцца перабоі ў пастаўках, на гэты выпадак у Яніны ёсць стратэгічны запас сухога корму. Калі вы жадаеце дапамагчы прытулку, або забраць адтуль свайго новага сябра, тэлефануйце Яніне +375291660056.

Надзея АНІСОВІЧ.
anisovich@zviazda.by

Пяшчотныя сяброўскія адносіны складаюцца ў Яніны амаль з кожным выхаванцам.

фота:Надзея БУЖАК.

Коммунальное унитарное предприятие «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
9 ноября 2017 г. проводит открытый аукцион с условиями №11-У-17 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены).
Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу.
 Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 №462.
 На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на трех земельных участках в г. Минске, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, рублей	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости, рублей
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Минск, ул. Р. Люксембург, №№19, 20 по генплану	2,2599	Для строительства объекта «Группа многоэтажных жилых домов №№19, 20 по генплану по ул. Р. Люксембург»	1 001 924,78	150 000,00	38 336,09	Отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Р. Люксембург, 149, 153, 155, 157, 159, 159А; ул. Фанипольская, 3, 5, 7, 9; пер. Стасова 2-й, 1, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 15, 17, 19/11; пер. Стасова 3-й, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14. Снос гаражного массива №3 по ул. Стасова, 18 в установленном законодательством порядке	5 580 799,66
2	г. Минск, ул. Надеждинская (участок №2)	0,6836	Для строительства объекта «Административный комплекс с паркингом по ул. Надеждинской»	368 343,60	55 000,00	9 850,64	Отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Надеждинской, 36, 38, 40, 42, попадающих под пятно застройки	940 800,00 Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 10 763,25 руб.*
3	г. Минск, ул. Надеждинская (участок №3)	0,65	Для строительства объекта «Административный комплекс с паркингом по ул. Надеждинской»	350 238,94	52 000,00	10 783,49	Отселение и снос жилых и нежилых строений по ул. Надеждинской, 44, 46, 46А, 48, 50, попадающих под пятно застройки	949 729,57 Возмещение потерь сельскохозяйственного производства в размере 13 595,58 руб.*

Основные требования по проектированию и строительству объекта и условия предоставления земельного участка указаны в земельно-кадастровой и иной документации, подготовленной для проведения аукциона.
 Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации.
 Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).
 Аукцион состоится **9 ноября 2017 года в 16.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.
 Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.
Для участия в аукционе необходимо:
внести задаток не позднее 3 ноября 2017 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет №BY18AK-BB364100000016000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКБВВY2X, УНП – 101530339, назначение платежа – 04002, получатель – главное финансовое управление Мингорисполкома;
 представить в коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы:
 заявление на участие в аукционе;
 документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;
 подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;
 дополнительно предоставляется:
 индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;
 представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;
 представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
 представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;
 консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.
 При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона, (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.
Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. №6, с 9 октября 2017 г. по 3 ноября 2017 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).
 Торги в отношении земельных участков проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.
 Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.
 Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона* в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан:
 – внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения);
 – возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;
 – возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре;**
 * – единственному участнику несостоявшегося аукциона – выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии и предоставлении земельного участка в аренду.
 Оплата стоимости за право заключения договора аренды земельного участка осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона либо единственного участника несостоявшегося аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка.
 После внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом рассрочки ее внесения), Минский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).
 Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.
Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже права заключения договора аренды недвижимого имущества

Организатор аукциона: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. (0212) 47-20-56

Продавец: унитарное предприятие областной коммунальной собственности «База отдыха «Крупенино», г. Витебск, ул. Правды, 18, тел. (+37529) 652-11-64
 Лот №1. Право на заключение договора аренды сроком на 3 года части изолированного помещения с инв. №200/D-107341 площадью 344,8 кв. м (назначение – торговое помещение, наименование – магазин) по адресу: г. Витебск, ул. Правды, 18, пом. 1 для размещения торгового помещения, офиса, оказания услуг. Размер коэффициента к базовой ставке арендной платы равен 1. **Начальная цена:** 1 310,24 рублей. **Задаток:** 131 рубль

Дата, время и место проведения повторного аукциона: 08.11.2017 в 11.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». **Срок внесения задатка и подачи документов:** с 05.10.2017 с 8.30 по 04.11.2017 до 17.30. Ранее опубликованное извещение: газета «Витебские вести» 18.05.2017; 01.07.2017; 10.08.2017

Заявления на участие в аукционах со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Аукцион проводится в порядке, установленном Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 №1049. Юридические, физические лица, индивидуальные предприниматели обязаны подать организатору аукциона в указанный в извещении срок заявления на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы, предоставить: копию платежного документа о перечислении задатка на расчетный счет организатора аукциона; юр. лицом – резидентом РБ: копию документа, подтверждающую гос. регистрацию юр. лица; юр. лицом – нерезидентом РБ: легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; индивидуальным предпринимателем: копию документа, подтверждающего гос. регистрацию индивидуального предпринимателя. При подаче заявления на участие в аукционе предъявляется документ, удостоверяющий личность; представляется – оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица). Победитель аукциона – лицо, предложившее самую высокую цену. Победитель аукциона (лицо, приравненное к Победителю аукциона) обязан оплатить предмет аукциона, затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона; заключить договор аренды недвижимого имущества не позднее 10 рабочих дней со дня проведения аукциона. В случаях если Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) не подписал протокол аукциона, не уплатил сумму, по которой продан предмет аукциона, не возместил организатору аукциона сумму затрат на организацию и проведение аукциона, не подписал договор аренды, а также, в случае если участники аукциона, отказались объявить свою цену за предмет аукциона, в результате чего аукцион признан нерезультативным, указанными лицами уплачивается штраф в размере 100 базовых величин. Сумма задатка перечисляется на р/с организатора аукциона: р/с BY93MTBK30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, IBAN MTBKBY22, УНП 390477566. Конт. тел.: (0212) 47-20-56, e-mail: vcm74@mail.ru, www.marketvit.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению государственного предприятия «Минобтопливо» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже **линии по производству пеллет (инв. № по бух. учету 205) 2012 г. в.** Оборудование белорусского производства на основе пресс-гранулятора Б6-ДГА/1 (производства РФ, производительностью 1,5 т. ч.) с модернизированным узлом прессования. Предмет торгов расположен по адресу: Минская область, Дзержинский район, д. Демидовичи.
Начальная цена с НДС (20%) – 68 112,68 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены – 6 811,00 бел. руб. **Стоимость снижена на 50%.**
Задаток перечисляется на р/с BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», код 369, г. Минск, БИК в формате IBAN BPSBYY2X, УНП 690324015 государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».
 Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 №609 (далее – Положение 609).
 Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) календарных дней с даты заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.
 Организатор торгов имеет право отказаться от их проведения: в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты проведения аукциона.
 Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель) в течение 3 (трех) рабочих дней со дня их проведения. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в Положении 609, размещенном на сайте организатора торгов www.rf.by. Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звезда» от 06.09.2017. Аукцион состоится **18.10.2017 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **17.10.2017 до 16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17**

ГУК ДСП «Горещая ПМК №1» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона

Таблица №1					
№ п/п лота	Наименование и краткая характеристика предмета торгов	Начальная стоимость с учетом НДС 20%	№ п/п лота	Наименование и краткая характеристика предмета торгов	Начальная стоимость с учетом НДС 20%
1	Автомобиль легковой ВАЗ 21703, 2008 года выпуска, рег. номер 9699 BE-6	1344,00	9	Полуприцеп автомобильный MA3 93802 0-(041), 2009 года выпуска, рег. номер A1320 A-6	3444,00
2	Грузовой бортовой ГАЗ 330232, 2010 года выпуска, рег. номер AA 4404-6	4368,00	10	Полуприцеп бортовой Tirsan, 1996 года выпуска, рег. номер A 2002 A-6, номер кузова SAFFN01380	7392,00
3	Грузовой бортовой ГАЗ 330232, 2010 года выпуска, рег. номер AA4405-6	4452,00	11	Полуприцеп автомобильный УПР-1212, 1991 года выпуска, рег. номер 3625ТВ, номер кузова 95	1260,00
4	Грузовой тяг. седельный MA3-54323, 1990 года выпуска, рег. номер AA4045-6	1932,00	12	Прицеп тракторный ПТС-4.5, 2010 года выпуска, рег. номер 7254 БЮ, номер кузова 0175	1932,00
5	Грузовой тяг. седельный MA3-5432 A2, 2009 года выпуска, рег. номер AA4172-6	5880,00	13	Грузовой бетоносамосвал MA3 6303A3, 2009 года выпуска, рег. номер AA 4146-6	8316,00
6	Грузовой тяг. седельный КАМАЗ-54112, 1988 года выпуска, рег. номер AA4384-6	1932,00	14	Экскаватор одноковшовый ЕК 14-20, 2010 года выпуска, рег. номер 7779 TA-6	19 992,00
7	Грузовой самосвал КАМАЗ 5511, 1989 года выпуска, рег. номер AA 4367-6	2016,00	15	Подъемник монтажный ОПТ-9195, 2010 года выпуска, рег. номер 7685 TA-6	14 784,00
8	Грузовой фургон ГАЗ-66, 1986 года выпуска, рег. номер TB4993	2772,00			

В отношении указанного в таблице №1 имущества проводятся третьи повторные торги. Публикация об аукционе ранее публиковалась 13.09.2017 в газете «Звезда». Цена на предмет торгов снижена на 30%. Окончание приема заявлений в 16.00 01.11.2017

Таблица №2					
№ п/п лота	Наименование и краткая характеристика предмета торгов	Начальная стоимость с учетом НДС 20%	№ п/п лота	Наименование и краткая характеристика предмета торгов	Начальная стоимость с учетом НДС 20%
1	Автобус MA3 241030, 2013 года выпуска, рег. номер AE2215-6	47 400,00	5	Грузовой автокран MA3 630303 KC-55727-1, 2012 года выпуска, рег. номер AA4653-6	48 000,00
2	Грузовой самосвал MA3 5516 A5 – (371), 2012 года выпуска, рег. номер AA4642-6	23 760,00	6	Грузовой самосвал MA3 5516A5 – (371), 2013 года выпуска, рег. номер AA4874-6	26 520,00
3	Грузовой самосвал MA3 5516 A5 – (371), 2012 года выпуска, рег. номер AA4643-6	23 760,00	7	Грузовой тягач седельный MA3-6430A8-360-020, 2013 года выпуска, рег. номер AA4872-6	45 000,00
4	Грузовой самосвал MA3 55516A5 – (371), 2013 года выпуска, рег. номер AA4873-6	26 520,00	8	Полуприцеп бортовой MA3 938662-(042), 2013 года выпуска, рег. номер A 4155 A-6	9000,00

Торги в отношении указанного в таблице №2 имущества проводятся впервые. Окончание приема заявлений в 16.00 01.11.2017. Имущество, указанное в таблице №2, находится под залогом у ЦБУ №708 филиала №714 ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Горки. Выставление на торги данного имущества произведено с согласия банка (разрешение №708-01-009/1038 от 12.09.2017).

Дата и время проведения торгов	8 ноября 2017 года в 12.00 (регистрация с 11.30 до 11.55) по адресу: г. Горки, ул. Советская, 9				
Шаг аукциона	5%				
Задаток	10% от начальной стоимости предмета торгов				
Организатор торгов	ООО «Фрондера», +375 29 339 68 45				
Информация о продавце	ГУК ДСП «Горещая ПМК №1», Могилевская область, г. Горки, ул. Советская, д.9 (ликвидатор – ООО «Партнер-Консультант», г. Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1122)				
Условия для участия в торгах	До подачи заявления внести задаток на р/с BY80ALFA30122215570140270000 код банка ALFABY2X УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: задаток для участия в торгах. Подать заявление на участие в торгах, документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка. К заявлению на участие в торгах прилагаются документы согласно п. 12 Положения «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 №16. Образец заявления и перечень документов можно посмотреть на сайте https://sites.google.com/site/pcjuristcom/informacia-o-torgah . Лица, желающие принять участие в аукционе и выполнившие все требова-				
	ния, допускаются к участию в аукционе посредством выдачи билета участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов. Договор купли-продажи заключается между продавцом и победителем аукциона (приравненным к нему лицом) в белорусских рублях после возмещения победителем затрат по организации и проведению торгов в размере 5% от начальной стоимости объекта торгов, а также затрат по размещению публикации (согласно выставленному счету) в течение 10 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Оплата приобретенного предмета торгов				
	должна быть проведена в полном объеме не позднее 5 рабочих дней с даты подписания договора купли-продажи. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона. Транспортные средства не сняты с учета в ГАИ. Расходы, связанные с регистрацией, транспортировкой и ремонтом имущества, возлагаются на Победителя аукциона.				

■ Беларусікі

МАЛЕНЬКАЯ ПАДАРОЖНИЦА

Знаёмцеся — гэта Ксенія Бём. Беларуска на радзіла ў Гродне. Потым з бацькамі (маці Алена — беларуска, тата Андрэ — немец, які выдатна размаўляе па-беларуску) пераехала ў Германію. «Ну, а зараз наша маленькая падарожніца жыве ва Украіне і ходзіць ва ўкраінскі садок, — піша Алена. — Але роднай для яе засталася беларуская мова, якую яна выкарыстоўвае для стасавання са сваімі ўкраінскімі аднагодкамі. У іх поўнае паразуменне! Яшчэ дачушка вельмі любіць вышыванкі. І аднойчы запыталася, чаму яна не можа насіць такія прыгожыя кашулькі кожны дзень?»

Натуральна, дзяўчынка вельмі любіць чытаць з бацькамі ды з маленькай сястрычкай кніжкі на чатырох мовах. Мае ўжо сваю маленькую бібліятэку. Ксенія вельмі цікаўная дзяўчынка, любіць пазнаваць свет і ўсё новае, асабліва праз падарожжы.

Шаноўныя мамы і таты, бабулі і дзядулі! Шчыра запрашаем вас прыняць удзел у конкурсе «Беларусікі». Дасылайце здымкі вашых дзетак, унукаў, а можа, нават і праўнукаў (з невялічкім аповедам) на адрас «Звязды». Але адна ўмова — каб, зірнуўшы на фота, адразу ж можна было зразумець, што гэта беларусік. Арыгінальнасць і творчы падыход вітаюцца! Аднаго з герояў, якога мы ўбачым на здымках, чакае прыз!

■ Сямейная кухня

Дзесяць сакрэтаў квашання капусты

Капусту квасяць многія гаспадыні, але не заўсёды яна ў іх атрымліваецца. Прычын для гэтага шмат. Каб капуста ўдалася, рабіць гэта трэба, як кажуць у народзе, пасля Пакроваў, а яшчэ лепш тады, калі наступяць восеньскія халады.

1. Для квашання неабходна выкарыстоўваць толькі белыя і цвёрдыя качаны познаспелых сартоў.
2. Смачная капуста атрымліваецца толькі ў драўляных бочках або ў эмаліраваным адмысловым посудзе.

3. Пры шаткаванні абавязкова трэба здымаць верхняе зялёнае і пашкодванае лісце, выдаляць храпку — яна заўсёды дае горчы.

4. Важна дробна нашаткаваць або пасекчы качан, а моркву нарэзаць тонкімі кружочкамі або надзерці на буйной тарцы ў выглядзе тонкіх палосак. Чым больш морквы, тым смачнейшая будзе капуста.

5. Важна не перасаліць капусту. Соль заўсёды трэба даваць на смак.

6. На дно ёмістасці або тары не забываем пакласці кавалачкі чорнага хлеба, загорнутыя ў капуснае лісце. Пры гэтым хлеб павінен быць духмяны і смачны.

7. Асаблівы смак капусце надаюць антонаўскія яблыкі, а дакладней яблык «Антоніўка». А яшчэ добра дадаваць у капусту журавіны або брусніцы.

8. Нельга пераціраць капусту з соллю — яна тады не будзе хрумсткай. Капусту, змешаную з морквай і соллю, трэба ўкладваць пластамі і ўтрамбоўваць кулаком або драўляным таўкачыкам да выдзялення соку. Першы (горкі) сок павінен сцячы, таму капусту ў тару кладзём горкай і накрываем драўляным кружком з лёгкім цяжарам.

9. Першыя 2—3 дні трэба вытрымаць капусту да браджэння пры

тэмпературы +18—20 градусаў Для паляпшэння смаку і водару мы яе штодня пратыкаем (да дна) завостранай драўлянай круглай палкай. Пену, якая з'явілася, выдаляем.

10. На 10 кг капусты на практыцы спатрэбіцца: солі — 100—150 г, морквы і яблыкаў — па паўкілаграма, журавін або брусніц — па 100—150 г!

І яшчэ я прапаную наш дамашні рэцэпт квашання капусты на зіму. Нашаткаваную капусту змешваем з морквай, надзёртай на карэйскай тарцы, з дабаўленнем вострых прыпраў (кропу або кмену). Усё добра перамешваем, але не пераціраем. Шчыльна ўкладваем

у 3-літровыя слоікі (да гарлавіны). Заліваем адным літрам халоднай негатаванай вады. Дадаём у кожны слоік па 3 ст. лыжкі (без верху) цукру і па 2 ст. лыжкі солі, таксама без верху. Дадаючы соль і цукар трэба іх змяшаць паміж сабой. Затым закрываем слоік капронавай трывалай накрывкай, папярэдне нагрэўшы яе ў цёплай вадзе. Накрываць неабходна выкарыстоўваць двайныя і пажадана новыя. Закаркаваныя слоікі змяшчаем у цёмнае, халаднаватае месца ў кватэры, а яшчэ лепш на ўцэплены балкон ці ў склеп!

Яўген САЛАНОВІЧ, дачнік са шматгадовым вопытам

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

СЕЗОН НА РЫХТОВАК

БАКЛАЖАНЫ НА ЗІМУ

Спатрэбіцца: 6 кг баклажанаў, 3 кг салодкага балгарскага перцу, 2—3 шт. горкага перцу, 200 г часнаку, 100 мл 9% воцату, 100 мл алею, 2 ст. лыжкі солі, 1 шклянка цукру.

Баклажаны парэзаць уздоўж і папярок на 8 частак. Засыпаць соллю, даць па-

стаць 2 гадзіны.

Рыхтуем расол. Салодкі ды горкі перац і часнок прапускаем праз мясарубку. Дадаём алей, соль, цукар і воцат. Расол даводзім да кіпення і заліваем ім баклажаны, варым 10 хвілін.

Баклажаны раскладваем у слоікі, заліваем расолам і закатваем.

ПАКАШТУЙЦЕ!

МУСАКА ПА-БАЛГАРСКУ

Спатрэбіцца: 1 кг кабачкоў, 0,5 шклянкі рысу, 2 памідоры, 2 невялікія цыбуліны, 2—3 яйкі, алей, 1 шклянка малака, 4—5 ст. лыжак мукі, 50 г дробна пасечанай зеляніны пятарушкі, чорны молаты перац і соль на смак.

Ачысціць кабачкі, нарэзаць кружочкамі таўшчынёй 0,8—1 см, пасаліць, абкачаць у муцэ, злёгка абсмажыць на алеі.

Асобна прапусераваць дробна нарэзаную цыбулю. Рыс заліць невялікай колькасцю вады, варыць, пакуль не набракне, у канцы дадаць дробна нарэзаныя памідоры, зеляніну пятарушкі і чорны молаты перац.

Палову кабачкоў пакласці на бляху, прамазаную алеем, затым пласт рысу з гароднінай, зверху — зноў кабачкі.

Падрыхтаванай сумессю з падсоленага малака і яек заліць мусаку і паставіць у духоўку на 20—25 хвілін.

ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ

РЭАНІМАЦЫЯ ДЛЯ ЛЮБІМАЙ КАСМЕТЫКІ

Як крыўдна бывае выкідваць любімую памаду, якая зламалася, або лак патрэбнага адцення, які засох! Але часам касметычныя сродкі можна выратаваць.

Засохла туш

Перш чым аднаўляць засохлую туш, успомніце, калі пачалі ёй карыстацца. Туш для раснічак пажадана мяняць кожныя паўгода. Гэта дазволіць пазбегнуць бактэрыяльнага забруджвання пэндзліка і звязаных з гэтым праблем з вачыма. Калі ж туш высахла на працягу гэтага перыяду, то можна проста дадаць у яе некалькі кропель міцэлярнай вады. А можна і пакласці цюбік з тушу на гадзіну ў гарачую ваду, папярэдне шчыльна закруціўшы яго. Пасля гэтага перамяшаць змесціва з дапамогай пэндзліка.

Раскрышыліся цені або румяны

Усе рэшткі касметычнага сродку, які раскрышыўся, неабходна для пачатку скласці ў мяшчок або поліэтыленавы пакет.

Затым яго змесціва трэба акуратна растаўчы. Атрыманае крышыва перасыпаць у невялікую ёмістасць. Патроху дадаваць у крышыва спіртывы тонік (можна скарыстацца піпеткай) і змешваць да аднастайнай густой масы. Затым варта ўзяць кантэйнер ад ценяў ці румянаў і перакласці туды гэтую фарбу. Кантэйнер пакласці ў маразільнік на суткі. Па заканчэнні гэтага часу румяны або цені зноў гатовыя да выкарыстання.

Зламалася памада

Часцей за ўсё такая праблема можа здарыцца з пажыўнымі бальзамамі і крэмавымі памадамі.

Трэба скласці кавалачкі зламанай памады і пасля гэтага з дапамогай запальніцы прагрэць месцы стыкаў. Асцярожна, з дапамогай невялікага нажа, разраўняць масу. Потым пакласці памаду ў халадзільнік на некалькі гадзін, пасля чаго яна будзе гатовая да выкарыстання.

Засох лак для пазногцяў

Нярэдка гэта адбываецца з-за нашчыльнага закрыцця флакона, калі на рыльцы пасля выкарыстання застаецца лак. Таму пасля кожнага прымянення рэкамендуецца выдаляць рэшткі лаку з рыльца з дапамогай ватовага дыска. Калі ўсё ж лак засох, то ў яго можна дадаць некалькі кропель вадкасці для зняцця лаку (лепш браць тую, якая не змяшчае ацэтон).

■ Рэха падзеі

«Захад-2017» вачамі дзяцей

Юныя мастакі не засталіся абьякавыя да беларуска-расійскіх манеўраў

У той час як на айчынных палігонах і ў суседняй дзяржаве нашы вайскоўцы разам з братамі-расіянамі ўдасканальвалі сваю баявую падрыхтоўку, вучэннем «Захад-2017» жылі і маленькія беларусы. Сваё бачанне ваенных манеўраў яны адлюстравалі з дапамогай фарбы і алоўкаў.

На конкурс малюнкаў «Наша армія моцная!», аб'яўлены ваенным інфармацыйным агенствам «Ваяр», свае работы дасылалі дзеці ад 3 да 12 гадоў. Мастацкія творы ацэньваліся ў дзвюх узроставых катэгорыях, у чатырох намінацыях: «Салдацкія будні», «Хачу ў армію служыць!», «Цяжка ў вучэнні, лёгка ў баі» і «Армія будучыні». Свае сілы ў конкурсе малюнкаў, выкананых у рознай мастацкай тэхніцы, паспрабавалі 57 дзяцей.

Самы юны канкурсант — Іван Агранав — падаў на суд журы нават не адну сваю работу. Адзін з малюнкаў трохгадовага мастака зрабіў яго пераможцам у намінацыі «Салдацкія будні». На цырымонію ўзнагароджвання ён прыйшоў з бацькамі. Як прызналася маці хлопчыка, Юлія Агранав, яна сама служыць у арміі, таму пра вайсковую тэматыку мастак-пачатковец ведае не па чутках.

— Відаць, плануецца аддаць дзіця ў мастацкую школу? — цікаляцца ў бацькоў.

— Наўрад ці, Ваня ўжо сабраўся ў суворускае вучылішча! — агучвае сынавы мары тата Дзмітрый.

Знаёмімся з іншымі лаўрэатамі конкурсу, у якім, здаецца, удзельнічалі ледзь не ўсе чацвёртакласнікі мінскай сярэдняй школы №17. Адзін з іх — Цімафей Латушка — нават атрымаў спецыяльны прыз ад вядучага аўтамабільнай рубрыкі «Пятае кола» «Белорусской военной газеты» Аляксандра Іванова. Цімафей марыць стаць мастаком. Прызнаецца, што самалёты, верталёты, іншая ваенная тэхніка — адны з любімых аб'ектаў яго творчасці, таму нават не раздумваў, прымаць удзел у конкурсе альбо не.

Акрамя галоўных узнагарод, ваенным інфармацыйным агенствам былі ўручаны яшчэ два спецыяльныя прызы. Яны дасталіся Ксеніі Уласавай за малюнак «Зрабі правільны выбар!», а таксама Уладзіславу Салаўёву, сувенір ручной работы ў выкананні якога прысвечаны беларускай арміі.

Такой сучасныя дзеці бачаць армію.

Фота Уладзіміра БІЛЮБА.

Самы юны ўдзельнік конкурсу Іван АГРАНАЎ атрымлівае падарунак.

Увогуле, ніхто з канкурсантаў не застаўся без падарунка.

— Такое маштабнае мерапрыемства, як вучэнне «Захад-2017», мы не маглі пакінуць у жорстка афіцыйным баку, — адзначае намеснік начальніка агенства «Ваяр» — галоўны рэдактар друкаваных СМІ Ігар КАНДРАЛЬ. — За месяц да пачатку манеўраў мы аб'явілі мастацкі конкурс. Дзеля таго, каб дзеці (а ў іх самы чысты погляд на навакольнае асяроддзе) ацанілі тое, што адбывалася на палігонах. Большасць малюнкаў — вельмі пазнавальныя і цікавыя. Уражае, што адгукнулася нямыла дзіцяці, прычым з розных рэгіёнаў Беларусі.

Карына Краснапольская, якая вучыцца ў чацвёртым класе 139-й мінскай школы, перамагла ў намінацыі «Цяжка ў вучэнні, лёгка ў баі» ва ўзроставай катэгорыі ад 8 да 12 гадоў. Дзяўчынка не саромеецца: малое яна прыгожа. Ёсць у каго вучыцца — у сям'і з выяўленчым мастацтвам сябрае бабуля Карыны. Сваім малюнкам, на якім адлюстраваны людзі і верталёты, школьніца хацела сказаць аб тым, што «наша краіна будзе заўсёды моцнай і прыгожай, што нас ніхто ніколі не пераможа».

Бераніка КАНЮТА.

kanyuta@vziazda.by

МУЗЕЙ З ІНТЭРАКТЫВАМ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

У канцы 70-х гадоў мінулага стагоддзя яго рэканструявалі для музейных патрэб і надбудавалі трэці мансардны паверх. А ў снежні 1982 года ў ім адкрыўся музей слаўтага ўраджэнца Магілёўшчыны Вітольда Каятанавіча Бялыніцкага-Бірулі. На сённяшні дзень ён з'яўляецца адным з трох філіялаў Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь.

Цяпер будынак перажывае сваё другое нараджэнне. Праектаваннем і рамонтам займаецца магілёўская арганізацыя «Будпраектінвест», якая мае вялікі досвед у рэканструкцыі гістарычных будынкаў. На яго рахунку аднаўленне помнікаў архітэктуры пачатку ХХ стагоддзя — Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь па вуліцы Ленінскай і чыгуначны вакзал у Магілёве, палац Пацёмкіна ў Крычаве. Зараз арганізацыя паралельна працуе над палацава-паркавым комплексам у Жылічах і музеем Бялыніцкага-Бірулі.

Будаўнікі ўжо ўмацавалі нясучыя канструкцыі музея, памяншалі дах, вокны, зрабілі новыя інжынерныя сеткі і шмат чаго іншага. І ўсё гэта з улікам асаблівасцяў, якія патрабуюць такога кшталту аб'екты. На іх, як вядома, лішнюю дзірку нельга зрабіць. **Галоўны інжынер праекта ЗАТ «Будпраектінвест» Галіна РАТОМСКАЯ** звяртае ўвагу на адтуліны ў сценах.

— Гэта старыя вентканалы, якія мы захавалі, — тлумачыць яна. — Перакрыцці таксама засталіся драўляныя, мы іх толькі ўмацавалі.

Старыя сцены і сучасныя тэхналогіі — такім будзе музей пасля капрамонту. У залах з'явіцца аўтаномныя кандыцыянеры і паветрачальныя сістэмы пылеўборкі, усе nou-hau па IP-сістэмах, сістэма клімат-кантролю.

Помнік знакамітаму майстру.

А яшчэ будынак стане больш зручным і даступным для людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Для інвалідаў-калясачнікаў, напрыклад, з'явіўся пандус, каб па ім можна было без праблем заязджаць на першы паверх. Зрабіць так, каб тыя ж калясачнікі маглі падняцца яшчэ і на другі паверх, на жаль, немагчыма. Але яны змогуць убачыць усё, што там адбываецца, праз інфакіёск.

— На сёння будаўнічыя работы па музеі зроблены на 80%, — удакладняе дырэктар ЗАТ «Будпраектінвест» **Уладзімір СВІНАРЭНКА**. — Нават тады, калі сродкаў не хапала, яны не прыпыніліся. Сёлета стаіць задача цалкам скончыць з будаўніцтвам і пачаць музейную функцыянальнасць. Устанавіць неабходную мэбля і абсталяванне, каб устаноў паўнаўраўнасць функцыянавала.

Амаль цалкам гатовы ўжо трэці паверх. Каб падняцца на яго, трэба пераадолець некалькі пралётаў вельмі крутой старадаўняй лесвіцы. Яна — адна з галоўных слаўтаў асабняка. «Кажуць, па ёй Кацярыну Вялікую на руках насілі, — заўважае Галіна Ратомская, калі мы асцярожна падымаліся па прыступках трохвугольнай формы, скляпеністай формы. Былы уладар дома гандляваў вострымі прыправамі і захоўваў іх там у вялікай колькасці. Цяпер ў падвале размесціцца гардэроб.

Да капрамонту трэці паверх выкарыстоўваўся для правядзення часовых выставак. Цяпер стратэгія цалкам памянлася. Выстаўкі будуць праходзіць на першым паверсе, а на трэцім размесціцца рабочыя кабінеты і памяшканні для дзіцячай творчасці. Спадчыне Вітольда Каятанавіча будзе цалкам прысвечаны другі паверх. Там жа

сваё месца, як і ў ранейшыя часы, зойме раяль і зноў будуць праводзіцца рамантычныя музычныя вечары.

Будынак атрымаў не толькі новае аблічча, але і новую гаспадыню. Карэспандэнт «Звязды» адна з першых павіншавала з новым прызначэннем **Святлану СТРОГІНУ, былога намесніка дырэктара абласнога мастацкага музея імя Паўла Масленікава**.

— Я задаволен тым, што тут стала так прасторна і ўсё адкрылася, — ацаніла загадчыца новае аблічча музея. — Мне падабаецца, што захаваліся аўтэнтычныя інтэр'еры першага і другога паверхаў. І тое, што крыху памянлася канцэпцыя экспазіцыі. Вітрыны, якія займалі большую частку прасторы на гэтых паверхах, знікнуць. Матэрыял ляжа ў інфакіёскі і будзе дапоўнены.

У фондах Нацыянальнага мастацкага музея захоўваецца багатая творчая спадчына Вітольда Бялыніцкага-Бірулі, яна збіралася

на працягу многіх гадоў і была перададзена музею ўдавой мастака Аленай Аляксееўнай. У магілёўскім музеі будуць экспанаваныя творы, якія характарызуюць розныя этапы дзейнасці майстра. Яго дарэвалюцыйная творчасць і паслярэвалюцыйная істотна мянялася, мела свае фарбы.

— Можна будзе паступова рабіць змену экспазіцыйных праектаў, — дзеліцца планами Святлана Строгіна. — Плануецца творчая камандзіроўка на дачу-музей «Чайка» ва Удомльскі край, дзе жыў і працаваў Вітольд Каятанавіч. Мы працягвалі з Аленай Цімакавай, дырэктарам дачы-музея, і збіраем узяць матэрыял, каб прыхільнікі творчасці мастака маглі па максімуме даведацца пра ўсе этапы яго жыцця.

Карэспандэнт «Звязды» пацікавілася ў **генеральнага дырэктара Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь Уладзіміра ПРАКАПЦОВА**, як ён ацэньвае ўзровень абноўленага музея.

— Нам пашчасціла працаваць з падрядчыкам, які ўсё робіць якасна, — паведаміў ён. — Работы яшчэ шмат, але ўсё робіцца вельмі прыгожа. Налета ў рамках Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі адбудзецца ўрачыстае адкрыццё музея з удзелам гасцей самага высокага ўзроўню. Гэта будзе музей еўрапейскага тыпу. У верасні-кастрычніку мы прывязём выставу з Трацякоўскай галерэі, каб паказаць, з кім мастак вучыўся, працаваў, сябраваў. У Беларусі захоўваецца ўсяго 460 работ Бялыніцкага-Бірулі, уключаючы эцюды. Мы дадзім магчымасць наведвальнікам убачыць іх усе праз інфакіёск. Плюс дадзім тым, што захоўваюцца ў музеях іншых краін. У тым ліку інтэр'еры дачы-музея «Чайка», дзе жыў мастак. З'ездзім туды, усё сфатаграфуем і будзем сябраваць філіяламі.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

zigulya@vziazda.by

Пакуль убачыць музей ва ўсёй прыгажосці можна толькі ў дызайн-праекце экспазіцыі.

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ЗАО «Отдых-2010»

№ Лота	Описание	Начальная цена с учетом НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.
Лот №1	1. Автомобиль GAZ-27527 кузов (рама) №27520090412719 / X9627527090636702, 2008 г. в. Тип ТС – грузо-пассажирский (вагон). На ходу, внешних дефектов не имеет. Отсутствует АКБ. Пробег по одометру по состоянию на 02.10.2017 – 227 897 км. Двигатель – бензиновый, объем 2,46 л. 2. Электроводонагреватель ЭВП-15 с инв. №00102. Электрический ТЭНовый котел мощностью 15 кВт. Площадь обогрева 150 кв. м Одноконтурный. Напольная установка. Нерабочий. 3. Бур ФС (земляной) с инв. №2498. Глубина отверстия для сверления – 1,7 м. Широкий грунтоприемник диаметром 300 мм. Специальная откидная лопатка для расширения опорной части сваи. Рабочий. 4. Ноутбук Acer 15.6/2GB/320/Lin, Литва с инв. №00006. AMD Athlon 64 X2 processor QL-65 (2.1 GHz), ATI Radeon HD 3200 Graphics, 15,6" HD LCD, 3 GB Memory, 320 GB HDD, DVD Super Multi DL drive, Acer Nplify 802.11b/g/Draft-N, 6 cell Li-ion battery, Multi-in-1 card reader. Не рабочее состояние (включается, экран не работает, нет з/у). 5. Монитор Philips 17.17S15B/00 Чешская Республика с инв. №84798. Размер экрана 17". Соотношение сторон 5:4. Макс. разрешение – 1280x1024. Тип ЖК матрицы – TFT TN. Время отклика – 5 мс. Выходы: VGA, DVI. Рабочий	380,45	76,09
Лот №2	1. Автомобиль VOLKSWAGEN TRANSPORTER кузов (рама) WV2ZZZ70Z2H119151, 2002 г. в. Цвет – синий. Тип ТС – Легковой (вагон). На ходу, внешних дефектов не имеет. Пробег по одометру по состоянию на 02.10.2017 – 742 790 км. Двигатель – TDI, объем 2,5 л. 2. Подъемник с электролебедкой K-1BT с инв. №84792	3 511,67	702,33
Лот №3	1. Автомобиль RENAULT SANDERO кузов (рама) VF1B5RAAH43130550, 2010 г. в. Цвет – синий. Тип ТС – легковой хэтчбек На ходу. Внешние дефекты: трещина лобового стекла, трещина правого переднего бампера, отсутствует динамик в правой задней двери, отсутствует наклейка на правой повторитель поворота. Пробег по одометру по состоянию на 02.10.2017 – 164 193 км. Двигатель – бензиновый, объем 1,4 л. 2. Ноутбук Acer 15.6/2GB/320/Lin, Литва с инв. №00005. Intel Pentium P6200, 15,6" HD Led LCD, AMD Radeon HD 6370M, 2GB DDR3 Memory, 320 GB HDD, DVD Super Multi DL drive, Acer Nplify 802.11b/g/n, 6 cell Li-ion battery. Рабочий, нет з/у. 3. Сейф ASM 46 с инв. №84816. Габаритный размеры: внешние 460x440x355, внутренние 456x434x301, вес 27 кг, объем 60 л. Соответствующим ГОСТ Р 55148-2012, ригельный механизм из двух горизонтальных ригелей, ключевой замок KABA MAUER немецкого производства. Корпус из двухмиллиметровых стальных листов. Дверь усилена за счет лицевой панели толщиной пять мм. Оснащен съемной полочкой. Рабочий. 4. Факсимильный аппарат Panasonic с инв. №84820. Panasonic KX-FT982. Вес 2,7 кг. АОН, проводная трубка, спикерфон, записная книжка на 100 номеров, скорость модема 9,6 кбит/с, печать на термобумаге. Максимальный формат бумаги – А4. Габаритный размер 360x130x230. Рабочий. 5. Электроводонагреватель ЭВП-24 с инв. №84822. Электрический ТЭНовый котел мощностью 24 кВт. Площадь обогрева 240 кв. м Одноконтурный. Напольная установка. Нерабочий	2 652,12	530,42
Лот №4	1. Прицеп шасси УЗВВ1203090032113 с инв. №84949, 2009 г. в. Снят с регистрации. Прицеп (бортовой тентовый). Разрешенная масса – 720 кг. На ходу, внешних дефектов не имеет. 2. Агрегат отопительный АО-ЭВО, 2-15кВт с инв. №84785. Температура выходящего потока, °С не выше > 70. Электрическая сеть трехфазная, 380В. Масса, не более 30 кг. Габаритный размер 720x700x336. Нерабочий. 3. Газовый обогреватель «Калибр ТПГ-15» с инв. №0084794. Тепловентилятор газовый. Мощность – 15 кВт. Напряжение 220 В. Топливо – пропан/бутан. Габаритные размеры 468x262x320 мм. Вес – 5,7 кг. Поток воздуха – 500 куб. м/ч. Рабочий. 4. Газовый обогреватель «Калибр ТПГ-15» с инв. №8481400. Тепловентилятор газовый. Мощность – 15 кВт. Напряжение 220 В. Топливо – пропан/бутан. Габаритные размеры 468x262x320 мм. Вес – 5,7 кг. Поток воздуха – 500 куб. м/ч. Рабочий	416,76	83,35
Лот №5	1. Дрель электрическая «Калибр ДЭ 1200/2ЕРУ» с инв. №84804. В чемодане. Дрель-шуруповерт ударная. Тип патрона – ключевой. Два режима скорости. Диаметр патрона 2-16мм. 1200 Вт. Число оборотов на холостом ходу – 2000 об./мин. Рабочая. 2. Перфоратор «Калибр ЭП 800/30МР» с инв. №84805. Перфоратор. Режимы работы: сверление, сверление с ударом, долбление. Энергия удара 3.2 Дж. Тип патрона – SDS-Plus. Мощность 800 Вт. Частота ударов 3900 уд./мин. Габариты в упаковке 420x120x270. Рабочий. 3. Рубанок IE 5709 G (1300, шир. стог. 82 мм) с инв. №84807. Электрорубанок мощностью 1300 Вт, 15000 об/мин, рабочая ширина: 82 мм, глубина строгания: 0–2 мм. Вес – 4,7 кг. Рабочий. 4. Шуруповерт GSR110, 8 V-2-GWI10, 8 V гайковерт V GDR108+резак GOP10, 8, Германия с инв. №2496. В боксе: аккумулятор дрель-шуруповерт GSR 10, 8-2-Li (максимальный крутящий момент 30 Нм, 2 скоростной редуктор 0-400 / 0-1.300 об/мин); аккумулятор GDR 10, 8-Li (максимальный крутящий момент – 105 Нм, номинальное число ударов: 0-3100 уд/мин); аккумулятор многофункциональный инструмент GOP 10, 8 V-Li (универсальное использование: врезное пиление, пиление заподлицо и шлифование) – аккумулятор Li-Ion емкостью 2,0 Ач – 2 шт.; быстрозарядное устройство AL 1130 CV для литий-ионных аккумуляторов. Рабочий. 5. Бензорез STIHL TS 420 (3,2 Кат, d 350x20 мм) Герман с инв. №00005. Мощность 3200 Вт / 4,4 л. с. Объем двигателя 66,7 куб. см. Высота пропила 125 мм. Диаметр диска 350 мм. Диаметр посадочного отверстия 20 мм. Скорость вращения 5350 об/мин. Емкость топливного бака 0,71 л. Вес 9,6 кг. Функции и возможности антивибрация. Рабочий. 6. Бетонолом GSH 16-30 (1750Вт, 16,7 кг, 45Дж) с инв. №00004. В чемодане. Бетонолом электрический 1750 Вт, 45 Дж, 1300 уд/мин, Вес 16,7 кг. Патрон шестигранный. Рабочий. 7. Шлифмашина ленточная Makita 9404, 1010 Вт, Япония с инв. №84806. Ленточная, мощность 1010 Вт, регулировка скорости, скорость ленты 440 м/мин, длина ленты 610 мм, ширина ленты 100 мм, вес 4,7 кг. Рабочая	840,60	168,12
Лот №6	Бетономешалка BWE-B-260S с инв. №00007. Бетоносмеситель DEFRO BWE 260S, 3,0 кВт, 380 В, 460/300 л, 2,8 кв. м/ч. Масса: 340 кг. Габаритные размеры : 1680x1230x1660 мм. Барабан сварной конструкции из стали толщиной 3–4 мм	537,98	107,60
Лот №7	1. Ноутбук HP 4520s i3-3700 15,6 3GB/500 BLK PC, Австрия с инв. №00002. ProBook 4520s. Intel (R) Core(TM) i3 CPU 2.4GHz. ACPI [64-based PC. O3V 3.00f6, видеокарта ATI Mobility Radeon HD 5470. Память 512 ГБ. Рабочий. 2. Ноутбук Lenovo IdeaPad G5045 80E300FPUA с инв. №84948. AMD E1 6010 APU 64 1.35 GHz, Radeon R2 Graphics, DVD-RW, HDD 500 GB, 2 GB Memory. Рабочий. Нет з/у	499,39	99,88

Местонахождение Лотов: ДОЛ «Заря», р-н д. Волма, Смолевичский р-н, Минская область

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект (Объекты) по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), – Претендент на покупку должен подписать с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) в течение 5 (пяти) рабочих дней с назначенной даты проведения аукциона. Условия оплаты: 100% оплата в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Самовывоз с территории ЗАО «Отдых-2010».

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 09.11.2017 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5%

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.
Продавец: ЗАО «Отдых-2010», ДОЛ «Заря», р-н д. Волма, 222224 Смолевичский р-н, Минская область, тел. 8 (01776) 2-12-86.
Организатор аукциона: РУП «Институт недвижимости и оценки» 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11 пом. 9, тел. 8 (017) 306-00-57.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», ВИС банка PPSB2YX, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества (Лот №___), принадлежащего ЗАО «Отдых-2010», проводимом 9 ноября 2017 г. Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. **Окончание приема заявлений – 04.11.2017 в 11.00.**

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами. Контактное лицо для осмотра Объектов: Игнатюк Алексей Сергеевич, звонить и приезжать на осмотр с 9.00 до 16.00, тел. 8 (044) 498-35-04

Организатор аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

Извещение о проведении повторного аукциона			
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703		
Продавец	ОАО «Трест №26 Железобетонмонтаж», г. Минск, ул. Харьковская, д. 15, 3-й этаж. Тел.: +375 17 256 90 12, +375 17 256 90 01		
Лот №1 – изолированное помещение по адресу: г. Минск, ул. Харьковская, д. 15, пом. 5			
Наименование (назначение)	Общая площадь	Инв. номер	
Административное помещение (административное помещение)	279,7 кв. м	500/D-7076983	
Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY		
Начальная цена с НДС 20%: 153 867,24 белорусских рублей BYN Шаг аукциона: 7 693,36 белорусских рублей BYN Лот №2 – изолированное помещение по адресу: г. Минск, ул. Харьковская, д. 15, пом. 6			
Наименование (назначение)	Общая площадь	Инв. номер	
Административное помещение (административное помещение)	521,6 кв. м	500/D-7076984	
С перечнем иного имущества , входящего в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY			
Условия аукциона: Покупатель обязан предоставить Продавцу административные помещения согласно прилагаемому плану помещений в пользование, на период с момента перехода права собственности на предмет аукциона к покупателю до момента ликвидации Продавца на условиях безвозмездного пользования, за исключением случаев, предусмотренных законодательством Республики Беларусь. С планом помещений, подлежащих передаче Продавцу в безвозмездное пользование, можно ознакомиться на сайте Организатора торгов WWW.CPO.BY.			
Начальная цена с НДС 20%: 289 257,74 белорусских рублей BYN Шаг аукциона: 14 462,89 белорусских рублей BYN			
Порядок ознакомления по лотам №№1–2	Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 16.30, перерыв с 12.30 до 12.45. Ответственное лицо: Журавская Валентина Михайловна, инженер ППР ПТО, контактный тел. +375 17-256-90-01		
Лот №3			
Имущество, в составе объектов недвижимости, оборудования и сооружений, реализуемое одним лотом, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, д. 254			
Наименование (Назначение)	Общ. пл.	Инв. номер	
Здание АБК с цехом по производству металлоконструкций (Здание многофункциональное)	3030,0 кв. м	350/C-88086	
Составные части и принадлежности: пристройка, тамбур, беседка, забор, ворота (2 шт.), отмостка, проезжая часть, бордюр к проезжей части, бетонная площадка, тротуар			
Ограничение (обременение): договор аренды сроком до 31.05.2018 г.			
Здание неоплачиваемого материального склада (Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)			
947,6 кв. м	350/C-88082		
Составные части и принадлежности: пристройка, пандус, сарай			
Ограничение (обременение): договор аренды сроком до 02.01.2019 г.			
Здание мастерской техобслуживания (Здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные запорочные и газонаполнительные станции))			
764,5 кв. м	350/C-88090		
Составные части и принадлежности: пристройка, сарай			
Ограничение (обременение): договор аренды сроком до 31.05.2018 г.			
Здание проходной (Здание неустановленного назначения)			
8,7 кв. м	350/C-88091		
Канализационно-насосная станция (Здание специализированное коммунального хозяйства)			
31,9 кв. м	350/C-88092		
Составные части и принадлежности: подвал, крыльцо			
Здание трансформаторной подстанции (Здание специализированное энергетики)			
40,1 кв. м	350/C-88094		
Составные части и принадлежности: отмостка			
Здание теплопункта (Здание специализированное энергетики)			
42,9 кв. м	350/C-88096		
Составные части и принадлежности: отмостка			
Ограничение (обременение): договор аренды открытой площадки для стоянки автомобильной техники до 02.01.2019 г.			
Сооружения, входящие в состав лота			
Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Навес для хранения кислородных баллонов (17, 5 кв. м)	0006970	Тепловые сети (200 м)	17
Навес для хранения газовых баллонов (28,2 кв. м)	0012717	Канализационные сети (200 м)	150 000
Металлическая эстакада №1 (1,4 т)	0014321	Водопроводные сети (5 км)	16
Металлическая эстакада №2 (1,9 т)	0014322	Телефонный кабель (4 км)	13
Очистные сооружения объемом отстойника – 380 куб. м	9	Низко-высоковольтные сети (АВВГ 655 м.п. и АВВГ 80 м.п.)	14
Вышка осветительная (25,0 м. п.)	150155	Телефонизационные сети	8
Открытый склад металла (склад №1 – подкрановые пути 187 м. п., ж/б площадки 5425 кв. м; склад №2 – крановая эстакада, бетонное покрытие 864 кв. м)	7	Кабель марка кабеля ААШВ 3*120 длина 1,62 км	133 000
Кабель 10 кВт АСБ-3 185 L=1,045 км	132000	Кабель 6 кВт 3*120, L=0,6 км	131 000
Многолетние насаждения в количестве 111 ед., инв. №150119 - 150122			

Оборудование, входящее в состав лота			
Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
кран подвесной Эл-32	729	кран козловой консольный 20 тн	920
кран подвесной Эл-2	728	электрическая кран-балка подвесная	706
кран-балка	622		
Материалы, входящие в состав лота: железобетонные конструкции (340 тн)			
Сведения о земельном участке	Земельный участок общ. пл. 3,7412 га предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для эксплуатации производственной базы		
Начальная цена с НДС 20%: 443 520,22 белорусских рублей BYN Шаг аукциона: 22 176,01 белорусских рублей BYN			
Порядок ознакомления: Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственные лица: Рабкевич Сергей Геннадьевич, директор филиала CV-118, контактные телефоны: +375 44 765 26 94, +375 232 46 09 00. Дринецкий Виктор Васильевич, производитель работ филиала CV-118, контактные телефоны: +375 29 603 49 02, +375 232 46 09 03			
Лот №4 – изолированное помещение по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Янки Купалы, 120А-5			
Наименование (назначение)	Общая площадь	Инвентарный номер	
Изолированное помещение №5 (административное помещение)	116,9 кв. м	100/D-85374	
С перечнем иного имущества , входящего в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY			
Начальная цена с НДС 20%: 107 134,33 белорусских рублей BYN Шаг аукциона: 5 356,72 белорусских рублей BYN Лот №5 – изолированное помещение по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Янки Купалы, 120А-2			
Наименование (назначение)	Общая площадь	Инвентарный номер	
Изолированное помещение №2 (административное помещение)	50,2 кв. м	100/D-85371	
С перечнем иного имущества , входящего в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY			
Условия аукциона: Покупатель обязан предоставить Продавцу административные помещения согласно прилагаемому плану помещений в пользование, на период с момента перехода права собственности на предмет аукциона к покупателю до момента ликвидации Продавца на условиях безвозмездного пользования, за исключением случаев, предусмотренных законодательством Республики Беларусь. С планом помещений, подлежащих передаче Продавцу в безвозмездное пользование, можно ознакомиться на сайте Организатора торгов WWW.CPO.BY			
Начальная цена с НДС 20%: 47 723,40 белорусских рублей BYN Шаг аукциона: 2 386,17 белорусских рублей BYN			
Порядок ознакомления по лотам №№4–5	Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 16.30, перерыв с 12.30 до 12.45. Ответственное лицо: Климух Василий Григорьевич, директор филиала CV-159, контактный телефон 8029-659-25-23		
Оборудование, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Гурьского, 16а			
№ лп лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС
6	498	Станок радиально-сверлильный типа 2К550 в комплекте со столом, тисками, патроном сверлильным резьбовым, 2010 г. в.	6 492,02
7	242	Станок токарно-винторезный типа Б5 16П	1 649,96
8	828	Контейнер офисно-бытовой, 2010 г. в.	1 006,20
9	827	Подмости передвижные электрические ПЭЗ-1, 2010 г. в.	6 720,00
10	872	Контейнер офисно-бытовой, 2012 г. в.	1 920,00
11	325	Вагон-общезище, 1979 г. в.	720,00
12	529	Инструменталка, 1980 г. в.	168,00
Порядок ознакомления			
Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Быковский Леонид Эдуардович, начальник автотранспортного участка, контактный телефон +375 29 654-92-93			
Спецтехника, расположенная по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 11			
13	825	Стреловый автомобильный кран КС-5572, 25 тн, 2010 г. в.	34 200,00
Порядок ознакомления			
Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Быковский Леонид Эдуардович, начальник автотранспортного участка, контактный телефон +375 29 654-92-93			
Транспорт и оборудование, расположенные по адресу: г. Гродно, ул. Индустриальная, 2а, в составе			
14	893	Сварочный аппарат «Оливер» ВД-350, 2013 г.	456,00
15	532	Инструменталка (склад металлический), 1980 г.	72,00
16	580	Нивелир НЗ, 1976 г.	6,96
17	594	Теодолит ТЗ0П, 1992 г.	23,28
18	595	Нивелир НЗК, 1982 г. в.	6,96
19	385	Лопля строительная ЛЗ-100*300, 1983 г.	110,40
20	663	Комплект мебели из ЛДСП, 15 предметов, 2003 г.	48,00
21	698	Теодолит ТЗ0П, в комплекте штатив ШР, 2004 г.	31,20
22	699	Нивелир НВ-1, 2004 г.	9,60
23	799	Влагомер МГ-4, 2008 г.	96,00
24	857	Стол с приставкой из ЛДСП, 2011 г.	60,00
25	858	Набор корпусной мебели, 2011	64,80
26	876	Ноутбук Toshiba, модель Satellite C870-D7K, арт. P5C8CR-00G001RU, с сумкой, 2013 г.	31,20
27	903	Пылесос Hitachi CR13V2, 2014 г.	91,20

28	321	Ключ электронный динамометрический ЭДК1-1500, 2016 г.	91,20	4,56
29	357	Вагон-общезище, 1981 г. в.	442,20	22,11
30	501	Станок сверлильный ИЭ-1806	432,00	21,60
31	31	Точильно-шлифовальный станок 3Б634	183,60	9,18
32	12	Станок сверлильный настольный НС-12	95,04	4,75
33	924	Станок для холодной гибки труб	442,80	22,14
34	719	Копировальный аппарат Xerox CopyCentre C118	151,20	7,56
35	720	Печь прокаточная ЭПС -10/400СЭ	106,92	5,35
36	850	Выпрямитель для дуговой сварки ВДМ-6303С-УЗ	421,20	21,06
37	801	Трансформатор сварочный ТДМ 252У2	101,52	5,08
38	611	Сварочный агрегат коленый (САК), заводской №13859	777,60	38,88
39	900	Установка алмазного сверления Piranha ZIZ-230	399,60	19,98
Порядок ознакомления				
Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 16.30, перерыв с 12.30 до 12.45. Ответственное лицо: Марчик Петр Иванович, директор филиала CV-110, контактные телефоны: 8 0152 530-712 (716.728), +375 29 821-07-71				
Транспорт, спецтехника и оборудование, расположенные по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, д. 254 в составе				
40	998	Автобус вагон ГАЗ (GAZ)-2705 (2000 г. в.)	533,80	26,69
Порядок ознакомления				
Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00 по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 254. Ответ				

Извещение о проведении повторных электронных торгов
Коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости»
20 октября 2017 г. в 11.30 на электронной торговой площадке «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ» (<http://minskestate.by>) проводит повторные электронные торги по продаже права заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске.
Предмет повторных электронных торгов: право заключения договора аренды земельного участка сроком на 5 лет.

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Целевое назначение земельного участка/назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества	Начальная цена предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, рублей	Отдельные условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона
1	г. Минск ул. Брагинская, 28	500000000007007780	0,0370	для строительства объекта «Объект торговли по ул. Брагинской, 28 в г. Минске»/земельный участок для размещения объектов розничной торговли	15 570,81	2 340	6 836,91	проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами: состав объекта строительства – магазин шаговой доступности, общая площадь объекта до 150 кв. м (в том числе торговая площадь до 60 кв. м)
2	г. Минск ул. Проектируемая, №22 согласно детальному плану промузла Колядичи	500000000004005926	1,2500	для строительства объекта «Объект производственного назначения по ул. Проектируемой, №22 согласно детальному плану промузла Колядичи»/земельный участок для размещения объектов иного назначения	205 888,87	30 880	8 905,91	проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами: состав объекта строительства – в соответствии с технологическими требованиями для объекта производственного назначения, общая площадь объекта строительства до 7500 кв. м, возмещение потерь сельскохозяйственного производства в сумме 35 463,70 рубля*

* Потери сельскохозяйственного производства подлежат пересчету с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения
Продавец: Минский городской исполнительный комитет, пр-т Независимости, 8, 220030, г. Минск, сайт: www.minsk.gov.by

Организатор электронных торгов и оператор электронной торговой площадки: Коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, телефоны: (017) 226-16-72, 327-40-22, сайт: www.mgcn.by

Порядок проведения электронных торгов: электронные торги проводятся в соответствии с регламентом информационной торговой системы ЭТП «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ» (далее – Регламент) с соблюдением требований Положения о порядке проведения электронных торгов по продаже государственного имущества, включая земельные участки, права заключения договора аренды государственного имущества, в том числе земельных участков, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 №608 (далее – Положение).

Для участия в электронных торгах необходимо ознакомиться с Регламентом, зарегистрироваться на сайте ЭТП по электронному адресу <http://minskestate.by>, пройти аккредитацию на ЭТП, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП.

Задаток перечисляется на расчетный счет №BY34BPSB30121049710199330000 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Минску и Минской области, БИК BPSBBY2X, 220035, г. Минск, пр-т Машерова, д. 80, УНП 190398583, получатель – коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости» (задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно извещению) не позже срока окончания приема документов на участие в электронных торгах – **16.10.2017 г.**

Дата и время начала проведения электронных торгов: **20 октября 2017 года в 11.30** (по времени на сервере ЭТП «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ»).

Победитель электронных торгов либо претендент на покупку, выразивший согласие на приобретение земельного участка по начальной цене, увеличенной на 5%, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах электронных торгов либо признания торгов несостоявшимися, до обращения

за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан: – внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения); – возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

– возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; – выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, не позднее двух рабочих дней Минский горисполком на основании решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и протокола о результатах аукциона либо протокола о признании аукциона несостоявшимся заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона **договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.**

Размер штрафа, уплачиваемого участником электронных торгов (или) их победителем (претендентом на покупку) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет:

по земельному участку для строительства объекта торговли по ул. Брагинской, 28 в г. Минске – 2 340 руб. (две тысячи триста сорок белорусских рублей);

по земельному участку для строительства объекта производственного назначения по ул. Проектируемой, 22 согласно детальному плану промузла Колядичи – 30 880 руб. (тридцать тысяч восемьсот восемьдесят белорусских рублей).

Прием заявлений на участие в электронных торгах с прилагаемыми документами осуществляется по **16.10.2017** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 2, тел. (017) 2261672.

Детальная информация о порядке участия в электронных торгах размещена на сайте ЭТП «МИНСК-НЕДВИЖИМОСТЬ» (<http://minskestate.by>).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. (0212) 47-20-56.
Продавец: ОАО «Витебские продукты», 210041, г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, 25, тел. +375 29 711-18-95.

Лот №1. Капитальное строение с инв. №200/С-53085 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Терешковой, д.14А, площадью 957,5 кв. м, наименование: здание магазина, расположенное на земельном участке с кадастровым №240100000001000491 площадью 0,1972 га; Капитальное строение с инв. №200/С-96572 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Терешковой, хозяйственно-бытовая канализационная сеть от здания 14А, протяженность – 64,8 метра, наименование: хозяйственно-бытовая канализационная сеть. **Начальная цена: 514 086,92 руб. без НДС. Задаток: 51 408,70 руб.**

Повторный аукцион состоится 08.11.2017 в 15.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: с 05.10.2017 с 8.30 по 04.11.2017 до 17.30. Срок заключения договора купли-продажи: 10 календарных дней со дня проведения аукциона. **Условия аукциона:** оплатить предмет аукциона в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи, оплатить НДС сверх цены продажи объекта, возместить затраты на организацию и проведение аукциона и затраты по оценке имущества. **Ранее опубликованные извещения:** газета «Звязда» 29.08.2017

Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 №609. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию юр. лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица РБ – доверенность (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководителем); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя РБ – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководителю юр. лица – документ, подтверждающий его полномочия. **Победитель аукциона (единственный участник аукциона) обязан:** перечислить затраты на организацию и проведение аукциона, возместить затраты по оценке имущества на расчетный счет, указанный в протоколе аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. **Задаток перечисляется на р/с ВУ93МТБК30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, IBAN MTKBY22, УНП 390477566, Получатель – ККУП «Витебский областной центр маркетинга».** Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона. Дополнительную информацию можно получить по тел.: (0212) 47-20-56, (029) 510-07-63, e-mail: vcsm74@mail.ru, marketvit.by.

Общее собрание кредиторов ОДО «ЛЮКССТРОЙ» по вопросу защиты требования ООО «Рубиор Интернешнл» состоит 18.10.2017 года в 10.00 по адресу: г. Минск, пр. Победителей, 101, оф. 1, каб. 1. Ознакомиться с предъявленными требованиями и выдвинутыми возражениями управляющим можно по адресу: г. Минск, пр. Победителей, д. 101, оф. 1, каб. 1, согласовав время с представителем управляющего по тел.: 8 017 388-03-25. Более подробная информация размещена на сайте: <http://bankrot.gov.by> УНП 19026007

ЗАВЕРЕНО
 Департаментом по ценным бумагам
 Министерства финансов
 Республики Беларусь
 29.09.2017 г.
 Лихачевский В. В.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

ОБ ЭМИССИИ ОБЛИГАЦИЙ второго выпуска Открытого акционерного общества «БОРИСОВСКИЙ ЗАВОД ПОЛИМЕРНОЙ ТАРЫ «ПОЛИМИЗ»

Полное и сокращенное наименование эмитента: на русском языке: полное – Открытое акционерное общество «Борисовский завод полимерной тары «Полимиз» (далее – Эмитент); сокращенное – ОАО «Борисовский завод полимерной тары «Полимиз»; на белорусском языке: полное – Адкрытае акцыянернае таварыства «Барысаўскі завод полімернай тары «Паліміз»; сокращенное – ААТ «Барысаўскі завод полімернай тары «Паліміз».

2. Место нахождения эмитента: Республика Беларусь, 220020, г. Минск, пр. Победителей, дом 103, помещение 52, тел./факс +375 (17) 236-50-03, e-mail: deduly@ftas.by, официальный сайт: www.polymiz.by.

3. Эмитент зарегистрирован Минским областным исполнительным комитетом 30 июня 2000 года (решение №401) в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №600012322.

4. Уставный фонд Эмитента составляет 4 363 464 белорусских рубля.

5. Основные виды деятельности Эмитента: изготовление полимерной тары и упаковки для мясомолочной промышленности.

6. Депозитарием Эмитента является Открытое акционерное общество «Белвнешэкономбанк», расположенное по адресу: Республика Беларусь, 220004, г. Минск, пр. Победителей, 199, зарегистрированное Национальным банком Республики Беларусь 12.12.1991, регистрационный номер 24, код депозитария 004. Депозитарий имеет специальное разрешение (лицензию) на осуществление профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам №03300/5200-1246-918, выданное Министерством финансов Республики Беларусь сроком действия – бессрочно.

7. Эмитент в случаях и порядке, установленных законодательством Республики Беларусь, раскрывает информацию на рынке ценных бумаг: путем ее размещения на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг (далее – Единый информационный ресурс), а также путем ее опубликования в газетах «Звязда» или «Рэспубліка» либо путем ее доведения до сведения неопределенного круга лиц иным образом, определенным законодательством Республики Беларусь, а также путем ее представления в случаях, установленных законодательством Республики Беларусь, определенному кругу лиц.

Эмитент в соответствии с законодательством Республики Беларусь раскрывает годовой отчет, в том числе путем его размещения на Едином информационном ресурсе, в срок не позднее одного месяца после его утверждения в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь о хозяйственных обществах.

Эмитент раскрывает информацию о своей реорганизации или ликвидации, а также о реорганизации дочерних и зависимых хозяйственных обществ Эмитента (при их наличии), в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в том числе путем ее размещения на Едином информационном ресурсе:

в случае ликвидации – не позднее двух рабочих дней с даты принятия соответствующего решения Общим собранием участников Эмитента; в случае реорганизации – не позднее двух рабочих дней с даты принятия соответствующего решения Общим собранием участников Эмитента, а также с даты государственной регистрации организации, созданной в результате реорганизации, даты внесения в Единый государственный регистр юридических лиц и индивидуальных предпринимателей записи о прекращении деятельности присоединенной организации.

Кроме того, в случае принятия Эмитентом решения о ликвидации (прекращении деятельности) сведения о том, что Эмитент находится в процессе ликвидации (прекращения деятельности), подлежат размещению в глобальной компьютерной сети Интернет на официальном сайте юридического научно-практического журнала «Юстиция Беларуси» (www.justbel.info) в порядке и сроки, определяемые законодательством Республики Беларусь.

Эмитент раскрывает информацию о возбуждении в отношении Эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) в соответствии с законодательством Республики Беларусь путем ее размещения на Едином информационном ресурсе в срок не позднее двух рабочих дней с даты получения Эмитентом копии заявления в экономический суд о банкротстве Эмитента, а также публикации в журнале «Судебный вестник Плюс: Экономическое правосудие» в течение пяти календарных дней с момента получения соответствующего судебного постановления.

Информация об изменениях и (или) дополнениях, внесенных в Проспект эмиссии второго выпуска Эмитента, размещается Эмитентом на Едином информационном ресурсе, а также раскрывается иным образом, определенным республиканским органом государственного управления, осуществляющим государственное регулирование рынком ценных бумаг (далее – Регистрирующий орган), в срок не позднее семи дней после их регистрации Регистрирующим органом.

Эмитент раскрывает в соответствии с законодательством Республики Беларусь иную информацию о существенных фактах (событиях, действиях), касающихся его финансово-хозяйственной деятельности, которые могут повлиять на стоимость облигаций, в порядке и сроки, установленные законодательством Республики Беларусь.

8. Наблюдательный совет Эмитента принял решение о втором выпуске облигаций 01.08.2017, протокол №9, и утвердил его 21.08.2017, протокол №11.

9. Облигации второго выпуска Эмитента – бездокументарные (в виде записей на счетах), процентные, именные, неконвертируемые эмиссионные ценные бумаги, имеющие равную номинальную стоимость и сроки осуществления прав в рамках настоящего выпуска вне зависимости от времени приобретения.

Объем выпуска облигаций – 1 000 000 (Один миллион) белорусских рублей. Общее количество эмитируемых облигаций – 10 000 (Десять тысяч) штук. Номинальная стоимость облигации – 100 (Сто) белорусских рублей.

10. Эмитент осуществляет эмиссию облигаций второго выпуска (далее совокупно именуемые облигации) без учета положений, предусмотренных в подпункте 1.7 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 26.04.2006 №277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг» (далее – Указ №277), в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 Указа №277.

В случае если объем настоящего выпуска облигаций (общий объем выпусков необеспеченных облигаций Эмитента) превысит размер чистых активов Эмитента, Эмитент не позднее двух месяцев с даты, на которую он определял размер чистых активов, представляет на сумму такого превышения обеспечение в соответствии с требованиями, предусмотренными в подпункте 1.7 пункта 1 Указа №277, за исключением обеспечения исполнения обязательств страхователем ответственности за неисполнение (ненадлежащее исполнение) обязательств эмитента облигаций, либо принимает меры по погашению части выпуска облигаций в размере разницы, возникшей между общим объемом выпусков необеспеченных облигаций и размером чистых активов Эмитента.

11. Размещение облигаций осуществляется после опубликования в газете «Звязда» и размещения на Едином информационном ресурсе настоящего документа, заверенного в установленном порядке Регистрирующим органом, путем проведения открытой продажи облигаций на неорганизованном рынке юридическим лицам (включая банки) и (или) физическим лицам, резидентам и (или) нерезидентам Республики Беларусь (далее – покупатели облигаций).

Дата начала размещения – 11.09.2017.

Дата окончания размещения – 07.09.2020, если иная дата не будет определена уполномоченным органом Эмитента в порядке и в сроки, установленные законодательством Республики Беларусь о ценных бумагах. Срок размещения облигаций может быть сокращен также в случае полной реализации всего объема выпуска облигаций.

Для покупки облигаций покупатели могут обратиться в точки обслуживания Совместного белорусско-российского открытого акционерного общества «Белгазпромбанк» (далее – Уполномоченный брокер). Перечень точек обслуживания и их режим работы размещены на официальном сайте Уполномоченного брокера (www.belgazprombank.by), а также на официальном сайте Эмитента (www.polymiz.by).

Денежные средства, поступающие при размещении облигаций настоящего выпуска, будут зачисляться в безналичном порядке в валюту номинала на текущий (расчетный) счет Эмитента №BY780LMP30121000260480000933 в ЦБУ №503 Минской областной дирекции ОАО «Белгазпромбанк», г. Борисов, БИК OLMRPBY2X.

Облигации размещаются по их текущей стоимости, рассчитываемой на дату продажи облигаций.

12. Срок обращения облигаций – 1096 календарных дней (с 11.09.2017 по 11.09.2020).

13. Дата начала погашения облигаций – 11.09.2020. Для целей погашения облигаций депозитарий Эмитента формирует реестр владельцев облигаций на 08.09.2020.

14. По облигациям установлен постоянный процентный доход, выплачиваемый периодически в течение срока обращения облигаций по ставке 10 (Десять) процентов годовых.

Выплата процентного дохода по облигациям осуществляется ежеквартально (1 раз в 90-92 календарных дня) путем перечисления в безналичном порядке суммы дохода в соответствии с законодательством Республики Беларусь на счета владельцев облигаций на основании реестра владельцев (далее – Реестр), сформированного депозитарием Эмитента для целей выплаты дохода.

15. В течение срока обращения облигаций Эмитент вправе осуществить досрочное частичное или полное погашение облигаций второго выпуска по решению своего уполномоченного органа.

Управляющий управляющей организацией
 ООО «Финансово-инвестиционные
 Технологии «АЛЬ СИСТЕМ»

А. В. Агеев

Директор ООО «ГРАЦИОНЕ»

Д. А. Букас

■ Еўрагульні. Чакаем разам!

РАБОТЫ З АГЕНЬЧЫКАМ

Працягваецца конкурс на распрацоўку талісмана II Еўрапейскіх гульняў

Дзясяткі ахвотных ужо дасла-лі свае малюнкi ў Міністэрства інфармацыі, якое займаецца прыёмам конкурсных работ. Сярод удзельнікаў людзі рознага ўзросту і прафесій, тут гэта не галоўнае. Важна, каб прапанаваны талісман адпавядаў агульнай канцэпцыі Еўрапейскіх гульняў, быў лёгкі і зразумелы для балельшчыкаў і гледачоў, выклікаў станоўчыя асацыяцыі і адпавядаў слогану «Bright Year, Bright you» («Час яскравых перамог»), быў звязаным з купальскай ноччу, а таксама вытрыманы ў адным стылі з лагатыпам Еўрагульняў, на якім намалювана папараць-кветка.

Андрэй Сымук, майстар пагрузачна-разгрузачных работ Магілёўскага аддзялення Беларускай чыгункі, пра конкурс даведаўся з выпуску навін на тэлебачанні і вырашыў паўдзельнічаць. На яго думку, талісманам Еўрагульняў

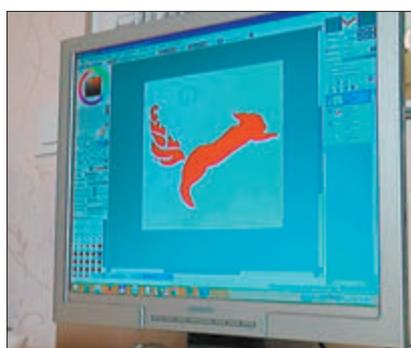
павінен быць мякчы з вогненным шлейфам, які сімвалізуе дэвіз турніру.

А вось дзяўчаты — Ганна Мініна і Крысціна Ермашэвіч — непасрэдна звязаны са спортам, яны працуюць інструктарамі-метадыстамі ў Рэспубліканскім цэнтры алімпійскай падрыхтоўкі па лёгкай атлетыцы і падалі сумесную заяўку. Акрамя таго, што на спаборніцтвах у 2019 годзе яны будуць

выступаць у ролі суддзяў, могуць стаць яшчэ і аўтарамі талісмана гульняў. Іх ідэя ўвасобілася ў дамавіяныці, яно апранута ў вышыванку і лапці, уяўляе сабой фальклорны персанаж. Валасы талісмана размаляваны ў колеры алімпійскіх кольцаў, але таксама яны звязаны і з гісторыяй свята Купалле. Зялёны — гэта лясы, чырвоны — вогнішча, чорны сімвалізуе цёмную купальскую ноч, блакітны — гэта рэкі і азёры Беларусі, а жоўты — колер сонца. Акрамя таго, дзяўчаты ўпэўненыя, што дамавіяны блізкае да беларускага народа, яно добрае і гаспадарлівае.

Анастасія Талкачова, вучаніца адной са сталічных гімназій, зыходзячы з сло-гана II Еўрапейскіх гульняў, вырашыла

прапанаваць у талісманы двух персанажаў — агонь у нацыянальным строі па імені Агеньчык і вавёрку Іскарку. У сваім тлумачэнні да малюнкаў дзяўчына адзначыла, што агонь сімвалізуе надзею, у тым ліку і надзею спартсменаў атрымаць вынік. А вавёрка як частка гэтага агню таксама імкнецца да перамогі.

Нагадаем, што ўзор талісмана павінен быць прадстаўлены ў электроннай форме ў выглядзе каляровага малюнка, выкананага ў любой тэхніцы (уключаючы камп'ютарную графіку). Яго неабходна суправадзіць кароткай тлумачальнай запіскай, якая раскрыве творчыя ідэі аўтара, а таксама змесціць прапановы ў дачыненні да імя (наймення) талісмана.

Конкурс завершыцца 15 лістапада, яго вынікі будуць абвешчаны ў снежні. Уладальнікі першых трох прызавых месцаў атрымаюць запрашалыныя білеты на мерапрыемствы II Еўрапейскіх гульняў, а таксама камплекты парадна-спартыўнай экіпіроўкі беларускай зборнай.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

lobazhevich@zviazda.by

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.19	18.36	11.17
Віцебск —	7.10	18.24	11.14
Магілёў —	7.09	18.26	11.17
Гомель —	7.04	18.24	11.20
Брэст —	7.34	18.51	11.17
Гродна —	7.33	18.53	11.20

Месяц

Поўня.
Месяц у сузор'і Авена.

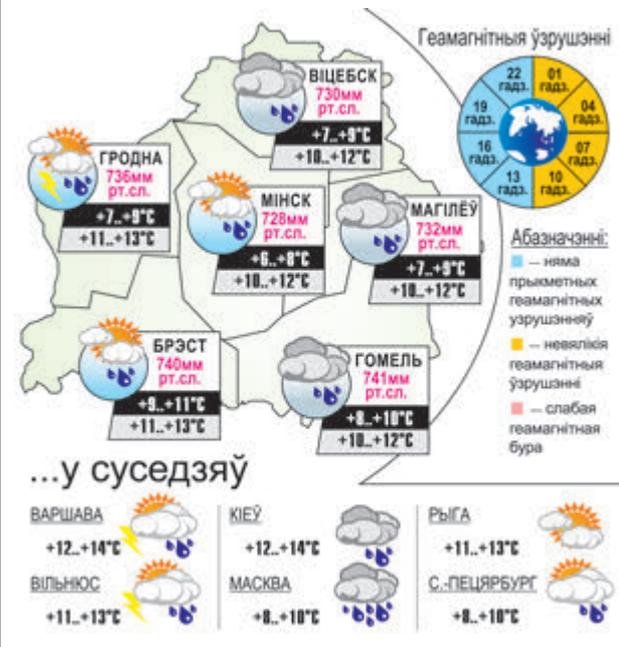
Імяніны

Пр. Макара, Пятра, Фёдара
К. Апалінара, Барталамея, Ігара.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

ЗАЎТРА

■ Будзь у курсе!

НА РЕГІСТРАЦЫЮ ІНШАЗЕМЦАЎ — ТРЫ ГАДЗІНЫ

З 1 кастрычніка паведамляць аб замежных грамадзянах неабходна цягам трох гадзін.

З гэтай даты ўступяць у сілу змяненні ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 4 студзеня 2010 года «Аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь». Пра гэта нагадаў у Міністэрстве ўнутраных спраў.

У гэтай сувязі змяняецца парадак падачы ў орган унутраных спраў гасцініцамі, санаторна-курортнымі і аздараўленчымі арганізацыямі, суб'ектамі аграэкатурызму, юрыдычнымі асобамі і індывідуальнымі прадпрыемствамі, якія аказваюць паслугі па здачы ўнаём (паднаём) жылых памяшканняў, інфармацыі аб замежных грамадзянах і асобах без грамадзянства, якія часова знаходзяцца ў Беларусі. З 1 кастрычніка такая інфармацыя павінна перадавацца пры дапамозе інфармацыйных рэсурсаў (сістэм) Міністэрства ўнутраных спраў або адзінага партала электронных паслуг агульнадзяржаўнай аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы альбо нарочна на працягу трох гадзін пасля прадстаўлення жылых памяшканняў для пражывання замежнікам, якія часова знаходзяцца ў Рэспубліцы Беларусь.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

Даты

Падзеі

Людзі

5 КАСТРЫЧНІКА

1713 год — нарадзіўся Дэнці Дзідро (1713—1784), французскі пісьменнік, філосаф-асветнік, драматург і выдавец.

1793 год — дэкрэтам Нацыянальнага канвента, прынятым 5 кастрычніка 1793 года, у перыяд Французскай рэвалюцыі, адменена хрысціянскае леталічэнне і ўведзены рэвалюцыйны календар, які абвясціў пачатак новай эры. Першым яе днём стала 22 верасня 1792 года, дата знішчэння каралеўскай улады і абвясчэння рэспублікі, якая ў той год супала з днём восеньскага раўнадзенства. Календар азначаў разрыў з традыцыямі, дэхрысціянізацыю і «натуральную рэлігію», якая асацыявалася з прыродай. Год дзяліўся на 12 месяцаў па 30 дзён. Астатнія 5 ці 6 дзён года зваліся санкюлатамі. Замест тыдня была ўведзена дэкада; гэты крок ішоў у агульнай тэндэнцыі рэвалюцыянераў да пераходу на дзесятковы адзінкі. Рэвалюцыйны календар з экзатычнымі назвамі месяцаў, якія адлюстроўваюць асаблівасці пораў года, дзейнічаў да 1 студзеня 1806 года, пасля чаго напалеонаўская імперыя вярнулася да грыгарыянскага календара.

1920 год — нарадзіўся Мелітон Варламавіч Кантарыя, Герой Савецкага Саюза (1946). У ходзе баёў за Берлін ра-

зам з іншымі савецкімі воінамі ў ноч на 1 мая 1945 года ўзняў Чырвоны сцяг Перамогі над рэйхстагам. Памер у 1993 годзе.

1932 год — нарадзілася (г. Мінск) Ірына Антоўна Іюда, беларускі архітэктар, педагог, доктар архітэктуры, прафесар. Адзін з аўтараў генеральнага плана Мінска, «Генеральнай схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі БССР», праектаў планіроўкі і забудовы гарадоў Беларусі. Аўтар навуковых прац па тэарэтычных і метадалагічных асновах горадабудаўніцтва і тэрытарыяльнага планавання. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

1944 год — нарадзіўся Аляксандр Якаўлевіч Міхайлаў, расійскі акцёр тэатра і кіно, рэжысёр. Народны артыст Расіі. З 1985 года — артыст Дзяржаўнага акадэмічнага Малого тэатра Расіі. Здымаўся ў фільмах «Мужыкі», «Каханне і галубы», «Змеялоў» і многіх іншых.

Было сказана

Анатоль ГРАЧАНІКАЎ, паэт:
«Не ўсё мінулае мілей таго, што здарыцца, што будзе».

УСМІХНЕМСЯ

Мама шатландца не пускае сына на дыскатэку ў кароткай спадніцы.

Жыццё атрымалася, калі раніцай усе ідуць на работу, а вы — у басейн.

Два выкладчыкі ва ўніверсітэце.
— Не буду больш піць са студэнтамі на брудэршафт!
— Чаму?
— Таму што пакуль я п'ю, яны другой рукой паспяваюць з'есці яшчэ і ўсю закуску!

Сёння раніцай спакойна спытаў у жонкі:
— Ты чайнік паставіла? Пакуль моўчкі чысціў зубы, даведаўся, што яна для мяне рабыня, я яе не цяну, перастаў у ёй бачыць жанчыну, і нам час разводзіцца, таму што я знайшоў іншую... Нішто сабе чаю папіў!..

